

**Monitor naleving
en handhaving
Brzo-bedrijven
2017**

22 mei 2018

Inhoudsopgave

BRZO+ Monitor 2017 in beeld	3
Samenvatting monitor BRZO+	4
1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Brzo 2015 en Rrzo	6
1.3 Reikwijdte en beperkingen monitor	6
1.4 Leeswijzer	7
2. Inspectiepraktijk	8
2.1 Planning	8
2.2 Brzo-inspectie	9
2.2.1 Inspectieteam	9
2.2.2 Typen inspecties	9
2.2.3 Inspectiemethodiek	10
2.2.4 Inspectierapportage	10
2.2.5 Integraal beeld van de veiligheid bij bedrijven	10
2.3 Volledigheidsbeoordeling veiligheidsrapport	11
2.4 Handhaving	11
3. Algemene gegevens en inspecties	13
3.1 Aantal actieve Brzo-bedrijven	13
3.2 Geografische verdeling van de Brzo-bedrijven en verdeling over de branches	14
3.3 Aantal geïnspecteerde bedrijven	16
3.4 Aantal routinematige en niet-routinematige inspecties per regio en per toezichthouder	17
3.5 Aantal aangekondigde en onaangekondigde inspecties per regio	18
4. Naleving Brzo bedrijven	20
4.1 Naleving door de bedrijven	20
4.2 Bedrijven met overtredingen	21
4.3 Indeling bedrijven naar ernst van de overtredingen	22
4.4 Overtredingen in relatie tot de bedrijvigheid	23
4.5 Aantal en ernst van de overtredingen	23
4.6 Categorie 1 overtredingen	23
4.7 Overtredingen per inspectieonderwerp	24
4.8 Resultaten project Ageing	25
4.9 Resultaten volledigheidbeoordeling veiligheidsrapport	26
5. Handhaving door de toezichthouders	27
5.1 Bestuursrechtelijke handhaving	27
5.2 Strafrechtelijke handhaving	27
6. Implementatie veiligheidsmaatregelen PGS 29 opslagtanks	28
Bijlage 1: Begrippen en afkortingen	30
Bijlage 2: Brzo 2015 en Rrzo	33
Bijlage 3: De handhavinginstrumenten volgens handhavingstrategie Brzo	34

BRZO+ Monitor 2017 in beeld

Brzo-bedrijven

Brzo-inspecties

Samenvatting monitor BRZO+

Dit is de zevende editie van de Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven, gebaseerd op de inspectieresultaten uit 2017. Naast het landelijke beeld worden ook de gegevens per branche en per Brzo-regio weergegeven. Er wordt een toelichting gegeven op Brzo-inspecties in de praktijk en er wordt een uitsplitsing gemaakt per regio. Een Brzo-inspectie is een veiligheidsinspectie bij een Brzo-bedrijf. Tijdens een Brzo-inspectie wordt gecontroleerd of een bedrijf zich houdt aan de regels van het Besluit risico's zware ongevallen 2015.

In 2017 waren 394 Brzo-bedrijven actief in Nederland. Dit is een lichte toename ten opzichte van 2016. De toename is geconstateerd in de categorie hogedrempelbedrijven.

De verhouding tussen de hogedrempelbedrijven en lagedrempelbedrijven is vergelijkbaar met 2016. Van de hogedrempelbedrijven is 99% tenminste één keer geïnspecteerd. Alle lagedrempelbedrijven zijn, conform Brzo 2015, tenminste één keer in de afgelopen drie jaar op de naleving van het Brzo geïnspecteerd. Bij de Brzo-bedrijven zijn in totaal 511 inspecties uitgevoerd, 383 routinematige inspecties en 128 niet-routinematige inspecties¹. 77% van alle inspecties werd aangekondigd naar de bedrijven, waarvan 6% ook een onaangekondigd inspectiedeel had, 23% werd niet aangekondigd. Bijna de helft van de onaangekondigde inspecties is uitgevoerd in de regio Noord-Brabant.

Er zijn 376 Brzo-bedrijven geïnspecteerd. Bij 45% van deze bedrijven (171) zijn geen overtredingen geconstateerd. Ten opzichte van 2016 is dit percentage gestegen. Bij 34% van de geïnspecteerde bedrijven (126) zijn uitsluitend overtredingen van de lichtste categorie geconstateerd. Dat betekent dat er bij in totaal 79% van de geïnspecteerde bedrijven geen of lichte overtredingen zijn geconstateerd.

Er zijn in totaal 664 overtredingen vastgesteld, waarvan twee zware overtredingen op het gebied van arbeidsveiligheid. Bij deze zware overtredingen is door de toezichthouder direct ingegrepen en bestuurlijke stillegging ingezet. Hierdoor is het gevaar weggenomen.

Het totaal aantal overtredingen is iets lager ten opzichte van 2016. De zware overtredingen zijn er twee minder in vergelijking met 2016. Lichte overtredingen vormen 75% van alle geconstateerde overtredingen. De trend van een verschuiving naar lichtere overtredingen zet zich sinds 2015 verder door.

In 2017 is in de Brzo-inspecties extra aandacht besteed aan het onderwerp ageing. In algemene zin kan vastgesteld worden dat, met het behandelen van dit onderwerp, de algemene aandacht hiervoor bij de bedrijven is vergroot. Bij 283 inspecties (278 bedrijven) is dit onderwerp beoordeeld. Daarbij zijn 72 overtredingen bij 48 Brzo-bedrijven geconstateerd. Deze overtredingen maken deel uit van het totaal aantal hiervoor genoemde overtredingen.

Er werden in 2017 in totaal 132 volledigheidbeoordelingen afgerond. Dat betrof veiligheidsrapporten die door hogedrempelbedrijven in 2015, 2016 en 2017 zijn ingediend. Van 17 bedrijven werd het veiligheidsrapport niet volledig bevonden. In negen gevallen werd er handhaving ingezet.

In 2017 zijn naar aanleiding van de geconstateerde overtredingen verschillende bestuursrechtelijke handhavingsinstrumenten ingezet, te weten een stillegging, een eis, een last onder dwangsom en een waarschuwing/ waarschuwingsbrief. Het Wabo bevoegd gezag en Inspectie SZW traden net als in 2016 het meest op als handhavend toezichthouder.

Het Functioneel Parket (FP) van het Openbaar Ministerie richt zich binnen het thema Brzo op zaken waarin sprake is van een gebrekkige veiligheidscultuur of bewuste niet naleving. In 2017 trad het OM strafrechtelijk op in 24 zaken waarbij een bedrijf het Brzo heeft overtreden. In deze zaken werden de bedrijven verdacht van het overtreden van de zorgplichtbepaling volgens artikel 5 van het Brzo of van

---

¹ Niet-routinematige inspecties zijn vooraf niet geplande inspecties, die in veel gevallen betrekking hebben op een situatie van slecht of niet naleven, een incident of ongeval.

onregelmatigheden met het in artikel 7 van het Brzo verplicht gestelde preventiebeleid voor zware ongevallen.

Voor de implementatie van de veiligheidsmaatregelen op PGS 29 opslagtanks in bestaande omgevingsvergunningen is een twee-fasen aanpak afgesproken. In fase 1 zijn in de vergunningen minimaal alle noodzakelijk geachte maatregelen opgenomen om urgente risico's voor de omgeving te voorkomen en/of te beheersen. Fase 1 is zo goed als afgerond. Ten aanzien van de maatregelen tegen overvullen heeft Inspectie SZW 28 bedrijven geïnspecteerd. Er kan voorzichtig geconcludeerd worden dat nagenoeg alle bedrijven met PGS 29 opslagtanks inmiddels van de noodzaak overtuigd zijn om maatregelen tegen overvullen te treffen. Tijdens inspecties is vastgesteld dat de bedrijven de maatregelen ook al hebben geïmplementeerd of gaan implementeren. Met betrekking tot de bestrijding plasbrand in tankputten PGS 29 hebben 76 bedrijven een implementatieplan ingediend waarin het bedrijf aangeeft onder welke ernstcategorie zij vallen.

Hoofdstuk 1

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het samenwerkingsverband BRZO+ presenteert jaarlijks de Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven² over de mate van naleving van de Brzo-regelgeving bij de Brzo-bedrijven op grond van toezichts- en handavingsinformatie. Het is het zevende jaar dat de naleving en handhaving op landelijke schaal in beeld wordt gebracht. De monitor is opgesteld door het projectteam Brzo-monitor onder verantwoordelijkheid en in opdracht van BRZO+.

Binnen het landelijk samenwerkingsverband BRZO+ werken toezichthouders samen. Dat zijn de zes Brzo-omgevingsdiensten (in opdracht van het provinciaal bevoegd gezag Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo)), de Inspectie SZW (ISZW), de veiligheidsregio's (VR's), de Waterschappen en Rijkswaterstaat (RWS). Ook de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en het Openbaar Ministerie (OM) maken deel uit van BRZO+. Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) is eveneens betrokken. Meer informatie over BRZO+ is te vinden op de website www.brzoplus.nl.

1.2 Brzo 2015 en Rrzo

Het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo 2015) en de Regeling risico's zware ongevallen (Rrzo) hebben als doel het voorkomen en beheersen van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen. Het Brzo 2015 is de implementatie van de Europese Seveso III-richtlijn (2012/18/EU). In het Rrzo zijn onderdelen van het Brzo 2015 verder uitgewerkt. Het besluit stelt eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland. Het regelt de wijze waarop de overheid daarop moet toezien en integreert wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, omgevingsveiligheid en rampbestrijding in één juridisch kader. Meer informatie over Brzo 2015 is te vinden in bijlage 2 van deze monitor en op www.brzoplus.nl.

1.3 Reikwijdte en beperkingen monitor

De monitor richt zich op de actieve Brzo-bedrijven die in het kalenderjaar 2017 op naleving van het Brzo 2015 zijn geïnspecteerd. Actief betekent dat er Brzo-gerelateerde werkzaamheden werden verricht door het bedrijf. Bedrijven die bijvoorbeeld in oprichting waren in afwachting van een vergunning of die in de loop van 2017 gestopt zijn met de activiteiten, vallen buiten de scope van deze monitor. Dit jaar zijn voor de eerste keer ook zeven Brzo-bedrijven in de monitor meegenomen die onder toezicht van SodM vallen. Voor deze bedrijven is het ministerie van Economische Zaken en Klimaat het bevoegd gezag. Over deze bedrijven rapporteert SodM ook apart in haar jaarverslag.

Een Brzo-inspectie betreft een steekproef. Tijdens de inspectie wordt een bedrijf op specifieke onderdelen doorgelicht. Alle geconstateerde overtredingen bij deze inspecties worden in het inspectierapport opgenomen. De inspectierapporten geven de situatie weer op het moment van de inspectie en op die onderdelen die op dat moment geïnspecteerd zijn. De hieruit volgende resultaten geven een beeld van de veiligheidsbeheersing van een bedrijf op een bepaald onderdeel op dat moment.

In de monitor maken we een vergelijking van de resultaten over meerdere jaren. De landelijke samenwerkingsverband BRZO+ werkt aan het verder bevorderen van de uniformiteit van de inspectiepraktijk. Daardoor blijft de monitor in ontwikkeling. Op basis van voortschrijdend inzicht maakt BRZO+ jaarlijks nieuwe keuzes, waardoor een aantal gegevens niet zonder meer over de jaren kan worden vergeleken.

---

² Op basis van de wetgeving is "Brzo-inrichting" de officiële benaming. Omwille van de leesbaarheid wordt in de monitor in plaats van inrichting de term "bedrijf" gebruikt.

De monitor is gebaseerd op gegevens zoals die in de landelijke online inspectiedatabase Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte (GIR) zijn geregistreerd. Aan de hand van de inspectiegegevens 2017 zoals deze op 1 maart 2018 beschikbaar waren in de GIR, zijn de inspectieresultaten en de overtredingen in kaart gebracht. De peildatum 1 maart 2018 is gekozen om ook de resultaten van de inspecties uitgevoerd in november en december 2017 en eventuele opvolging daarvan in de monitor mee te kunnen nemen.

Informatie uit de routinematige Brzo-inspecties is volledig opgenomen. Voor niet-routinematige inspecties zijn nog geen landelijke afspraken over registratie in GIR. Dat betekent dat in deze monitor de resultaten van deze inspecties zijn meegenomen voor zover deze in de GIR zijn geregistreerd. In 2018 zal de registratie verder geüniformeerd worden. In een nieuw te bouwen informatiesysteem zal hierin ook worden voorzien (geplande oplevering 2019/2020).

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de Brzo-inspectiepraktijk met de bijbehorende inspectiemethodiek en handhavingsstrategie. Dit hoofdstuk geeft basisinformatie om de daarna volgende hoofdstukken te kunnen lezen. Hoofdstuk 3 gaat over de algemene gegevens van het soort en aantal Brzo-bedrijven. Ook is er een paragraaf over het aantal geïnspecteerde bedrijven en de aantallen inspecties per regio en per toezichthouder. Hoofdstuk 4 beschrijft de naleving van het Brzo 2015 door de bedrijven. Het hoofdstuk bevat ook informatie over het aantal, de aard en ernst van de overtredingen die geconstateerd zijn bij de Brzo-bedrijven en de beoordeling van de veiligheidsrapporten. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de resultaten van de bestuursrechtelijke handhaving. Daarin zijn de ingezette handhavingsinstrumenten beschreven. Ook wordt een toelichting gegeven over de strafrechtelijke handhaving. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de implementatie van de veiligheidsmaatregelen op PGS 29 opslag tanks.

Hoofdstuk 2

2. Inspectiepraktijk

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe het BRZO+ samenwerkingsverband het plannen, uitvoeren en handhaven van een Brzo-inspectie georganiseerd heeft. Het inspectieproces is gericht op de naleving van de Brzo-wetgeving en vormt een cyclus. Daaronder vallen bedrijven die met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen werken. Nederland telt bijna 400 Brzo-bedrijven. Afhankelijk van de aard en hoeveelheid van de stoffen worden Brzo-bedrijven ingedeeld als lagedrempel- of hogedrempelbedrijven.

Figuur 1: Brzo-inspectieproces

2.1 Planning

In elke regio stellen de Brzo-toezichthouders gezamenlijk voor elk Brzo-bedrijf een inspectieprogramma op. Uit dit programma blijkt hoe de inspecties voor het Brzo-bedrijf worden ingericht. Het programma bevat informatie over zowel de inspectiefrequentie als de inhoud van de verschillende inspecties (welke onderdelen van het veiligheidsmanagementsysteem, bedrijfsonderwerpen en bedrijfsonderdelen). Het inspectieprogramma wordt gedurende de looptijd regelmatig door de toezichthouders bezien en indien nodig bijgewerkt; het inspectieprogramma kan veranderen onder andere door landelijke inspectiethema's, resultaten van vervolgininspecties, beleidswijzigingen, gevallen van niet-naleven, ernstige klachten, bijna-ongevallen, ernstige ongevallen, incidenten of nieuwe (dan wel verbeterde) technieken.

De mate van toezicht op een bedrijf is landelijk vastgelegd in het toezichtmodel. Met het toezichtmodel wordt per bedrijf de inspectielast bepaald op basis van de grootte, complexiteit en aanwezige risico's, in combinatie met de beoordeling van het functioneren van het veiligheidsbeheerssysteem uit de laatste inspectie. De inspectielast wordt weergegeven in het aantal Brzo-inspectiedagen per jaar bij het bedrijf. Krijgt het bedrijf een goede beoordeling dan zal de inspectielast minder worden en bij een

minder goede beoordeling wordt het meer. In het Brzo 2015 staat dat bij hogedrempelbedrijven jaarlijks een inspectie wordt gehouden, bij lagedrempelbedrijven tenminste één keer per drie jaar, tenzij het bevoegd gezag op grond van een systematische evaluatie van de gevaren het inspectieprogramma aanpast. Het uitvoeringsbeleid van de provinciale opdrachtgevers en lokaal bestuur bevat de bestuurlijke afweging hoe vaak de Brzo-omgevingsdiensten en de veiligheidsregio's de Brzo-bedrijven inspecteren. Inspectie SZW past een risicomethodiek toe om per bedrijf de toezichtlast in inspectiedagen te bepalen.

De inspectieprogramma's van alle Brzo-bedrijven samen vormen met elkaar het gezamenlijke inspectieprogramma van de toezichthouders.

2.2 Brzo-inspectie

Een Brzo-inspectie is een veiligheidsinspectie bij een Brzo-bedrijf. Tijdens een Brzo-inspectie wordt gecontroleerd of een bedrijf zich houdt aan de regels van het Brzo 2015. Als tijdens een inspectie tekortkomingen worden geconstateerd op andere gerelateerde gebieden, zullen de toezichthouders ook op de voorschriften van andere wetten binnen hun domein handhaven (bijvoorbeeld Inspectie SZW op Arbowet, Wabo-bevoegd gezag op Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of veiligheidsregio op de Wet veiligheidsregio's).

2.2.1 Inspectieteam

Het samenwerkingsverband BRZO+ streeft ernaar haar taakuitvoering zodanig verder te professionaliseren dat de drie toezichthouders integraal en gezamenlijk toezicht houden en, indien nodig, handhavingsacties uitvoeren die zijn afgestemd tussen de verschillende overheidsinstanties.

De Brzo-inspectie wordt uitgevoerd door een inspectieteam, bestaande uit een aantal inspecteurs afkomstig van het Wabo bevoegd gezag (uitgevoerd door Brzo-omgevingsdiensten), Inspectie SZW of de veiligheidsregio. Het Wabo bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de coördinatie. Het Wabo bevoegd gezag kan versterkt worden door een inspecteur van Rijkswaterstaat of de waterschappen als er risico's zijn ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Een aantal Brzo-bedrijven vallen onder het bevoegd gezag van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Voor deze bedrijven is SodM aangewezen als toezichthouder voor de Wabo en mede aangewezen als toezichthouder voor de Arbowet. Dat betekent dat SodM bij deze bedrijven zowel op externe veiligheid als arbeidsveiligheid inspecteert.

Het inspectieteam werkt samen in de voorbereiding (maken van agenda en voorstel voor de te houden interviews), uitvoering (bedrijfsbezoek met visuele controle van de technische en organisatorische maatregelen, veiligheidsbeheerssysteem, rapporten, vervolgdocumenten), delen van de bevindingen met het bedrijf (close-out), afronding met eventueel handhaving en verslaglegging van de inspectie (inspectierapport en openbare samenvatting).

2.2.2 Typen inspecties

In het Brzo 2015 wordt onderscheid gemaakt tussen routinematige en niet-routinematige inspecties. De routinematige inspecties zijn vooraf in het inspectieprogramma ingeplande inspecties. Deze inspecties worden door toezichthouders van of namens minimaal twee verschillende bevoegde gezagen uitgevoerd.

De niet-routinematige inspecties zijn niet vooraf gepland. Ze hebben in veel gevallen betrekking op ad hoc situaties van slecht of niet naleven, een incident of ongeval. In dit soort situaties is onderzoek nodig om er op toe te zien dat de wetgeving wordt nageleefd en de eventuele onveilige situatie wordt opgeheven. Ook kunnen deze inspecties betrekking hebben op een verdiepingsinspectie naar aanleiding van een eerder uitgevoerde routinematige inspectie. Niet-routinematige inspecties kunnen ook in afstemming door één toezichthouder worden uitgevoerd. Afhankelijk van het onderwerp besluiten de toezichthouders of zij aan een niet-routinematige inspectie deelnemen. In het inspectieprogramma wordt op basis van ervaringen uit voorgaande jaren, rekening gehouden met de omstandigheid dat in voorkomende gevallen niet-routinematige inspecties kunnen plaatsvinden.

Beide type inspecties kunnen aangekondigd, aangekondigd met een deel onaangekondigd en geheel onaangekondigd plaatsvinden:

- De aangekondigde Brzo-inspecties vormen het merendeel van alle inspecties. Dit zijn inspecties van het veiligheidsbeheerssysteem van een bedrijf. Hiertoe wordt een

inspectieagenda voorafgaand aan de inspectie aan het bedrijf aangeboden. Hiermee is geborgd dat de gewenste functionarissen geïnterviewd kunnen worden, noodzakelijke procedures en rapportages klaarliggen en de gekozen inspectieonderwerpen kunnen worden beoordeeld. Tijdens deze inspecties worden ook de fysieke maatregelen gecontroleerd.

- Bij een aangekondigde inspectie met een deel onaangekondigd zullen er tijdens een aangekondigde inspectie ook andere onderdelen van het bedrijf of andere inspectieonderwerpen gecontroleerd worden die niet vooraf aan het bedrijf zijn meegedeeld.
- De onaangekondigde Brzo-inspecties vinden plaats binnen maar ook buiten kantooruren, zijn korter en veelal gericht op visuele inspectie van maatregelen (in plaats van systemen).

2.2.3 Inspectiemethodiek

De Brzo-inspectie wordt uitgevoerd aan de hand van een landelijk uniforme inspectiemethodiek voor het Brzo-toezicht (zogenaamde NIM) om een gelijk speelveld voor de bedrijven te creëren. Alle inspecteurs die een Brzo-inspectie uitvoeren zijn op dezelfde wijze opgeleid om de NIM te volgen. De inspectiemethodiek omvat de hoofdlijnen voor een inspectie-uitvoering, zowel voor het proces als de inhoud. Hierbij gaat het om een objectief en gemotiveerd oordeel over het door het bedrijf gevoerde preventiebeleid ter voorkoming van zware ongevallen en over het veiligheidsbeheerssysteem (VBS). Het VBS bestaat uit zeven elementen VBS-i t/m VBS-vii, zoals beschreven in de Seveso III-richtlijn en in bijlage 1 van deze monitor.

Het inspectieteam heeft als leidend kader bij de inspecties vijf hoofdvragen:

1. Zijn de juiste gevaren en de daaruit voortkomende risico's onderkend?
2. Zijn de juiste maatregelen getroffen?
3. Worden de maatregelen goed onderhouden?
4. Is er een deugdelijk beheerssysteem waarmee het onderkennen van gevaren en risico's, het treffen van de juiste maatregelen en het onderhouden van die maatregelen is geborgd?
5. Voert het bedrijf, alles overziend, het juiste preventiebeleid?

Bij de voorbereiding van een inspectie kiest het inspectieteam welke thema's en daarbij behorende inspectieonderwerpen worden geïnspecteerd en tegen welke beoordelingsgrondslagen. De keuze van de thema's wordt voor ieder bedrijf afzonderlijk gemaakt op grond van de nalevinggeschiedenis van het bedrijf en de aspecten die bij een vorige inspectie zijn beoordeeld. Inspectiethema's kunnen ook gekozen worden naar aanleiding van landelijk afgesproken thema's. Per bedrijf en per jaar kan diepgang en breedte van de inspecties variëren. Kortom de Brzo-inspecties verschillen van elkaar op de inhoud.

Het inspectieproces verloopt van waarneming, bevinding naar beoordeling en conclusie. De inspectiemethodiek beoogt een gelijke waardering in vergelijkbare situaties. Daarom is een waarderingsschaal opgesteld, die de inspecteurs bij hun beoordeling toepassen.

2.2.4 Inspectierapportage

Na afloop van de inspectie legt het inspectieteam gezamenlijk het hele procesverloop vast in de GIR. Met behulp van de GIR wordt het inspectierapport en de openbare samenvatting opgesteld. De openbare samenvattingen van de aangekondigde Brzo-inspecties worden sinds 2014 op de website van BRZO+ gepubliceerd. In deze samenvatting worden de inspectieonderwerpen, de resultaten van de inspectie en indien er overtredingen zijn geconstateerd, het soort, het aantal en de ernst van de overtredingen vermeld. Sinds 2015 wordt de bedrijven de mogelijkheid geboden bij de publicatie van openbare samenvattingen een link naar hun website op te nemen. Via deze link kan worden nagelezen welke acties het bedrijf onderneemt naar aanleiding van de resultaten van de inspectie.

2.2.5 Integraal beeld van de veiligheid bij bedrijven

Tijdens de Brzo-inspectie wordt gecontroleerd op het preventiebeleid en het functionerende veiligheidsbeheerssysteem (software) van het bedrijf. Naast de inspectie op het systeem besteedt het inspectieteam ook aandacht aan het veilig functioneren van techniek (hardware). Ageing (veroudering) is een belangrijk element daarvan.

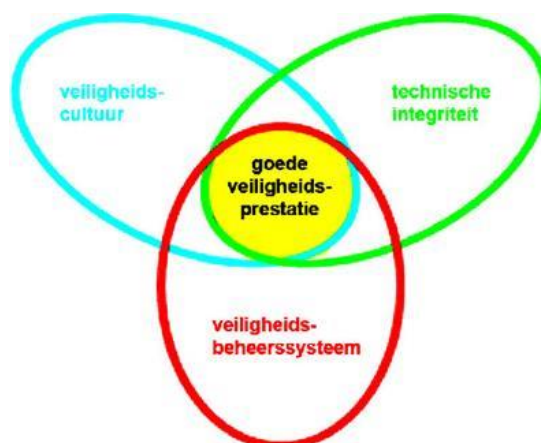
In 2017 heeft BRZO+ een landelijk project op ageing uitgevoerd. Tijdens de inspecties hebben de inspectieteams speciaal aandacht besteed aan het onderwerp Verouderende apparatuur en corrosie. De aanleiding voor dit specifieke thema is gelegen in de wijziging van het Brzo 2015. Bedrijven dienen

in hun veiligheidsbeheersysteem hier nadrukkelijk aandacht voor te hebben. Daarnaast is uit onderzoek gebleken dat bij circa 30% van de ongevallen in de industrie veroudering een rol heeft gespeeld.

Ageing is een heel breed begrip. In het eerste jaar zijn binnen de projectaanpak drie hoofdonderwerpen gekozen. Het gaat hierbij over veroudering in algemene zin, corrosie bij leidingen (in het bijzonder leidingen onder isolatie) en tenslotte veroudering van koel- en bluswaterleidingen. Het project is meerjarig.

Naast de technische integriteit van installaties en het veiligheidsmanagementsysteem is veiligheidscultuur (mindware) een belangrijk element voor de veiligheid. Uit diverse (ongevals-) onderzoeken blijkt dat een juiste veiligheidscultuur een voorwaarde is om een acceptabel veiligheidsniveau te bereiken. Veiligheidscultuur heeft geen wettelijk kader, maar wordt algemeen aanvaard als een “zachte” indicator voor de beheersing van de veiligheid door een bedrijf. BRZO+ heeft in 2016 een inschattingsinstrument veiligheidscultuur laten ontwikkelen dat in 2017 door Brzo-inspecteurs is gebruikt bij de routinematige aangekondigde inspecties. De resultaten van de veiligheidscultuurinschatting gaan de komende jaren gebruikt worden bij het toepassen van risico-gestuurd toezicht.

Figuur 1a: Veiligheidsprestatie in relatie met techniek, managementsysteem en cultuur

2.3 Volledigheidsbeoordeling veiligheidsrapport

Het veiligheidsrapport is een uitgebreide beschrijving van alle relevante veiligheidsrisico's van bedrijfsactiviteiten. Het bedrijf moet het veiligheidsrapport tenminste iedere vijf jaar bezien en zo nodig bijwerken. De plicht om het veiligheidsrapport op te stellen geldt alleen voor de hogedrempelbedrijven.

Het Brzo 2015 stelt een aantal nieuwe eisen aan het veiligheidsrapport. Afhankelijk van de status van de hogedrempelbedrijven in 2016 waren deze verplicht om een geactualiseerd veiligheidsrapport of de gewijzigde onderdelen daarvan in te dienen bij het Brzo-bevoegd gezag. Het Wabo bevoegd gezag, Inspectie SZW en de veiligheidsregio beoordelen ieder de volledigheid van het ingediende veiligheidsrapport. De toezichthouder Wabo kan versterkt worden door een inspecteur van Rijkswaterstaat of de waterschappen als er risico's zijn ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater. De verantwoordelijkheid voor de coördinatie van de beoordeling ligt bij de toezichthouder Wabo.

Tijdens reguliere Brzo-inspecties controleren de inspectieteams of wat beschreven is in het veiligheidsrapport overeenstemt met de situatie binnen het bedrijf.

2.4 Handhaving

Tijdens een inspectie of beoordeling van het veiligheidsrapport kan een overtreding geconstateerd worden. Afhankelijk van de uitkomsten wordt een handhavingstraject ingezet.

In de praktijk handhaven bevoegde instanties direct op het besluit of op de onderliggende regelgeving dan wel op de vergunning. In bijlage 3 van de monitor staan de categorieën van overtredingen en de

in te zetten sancties (handhavingsinstrumenten) volgens de landelijke handhavingstrategie Brzo³, die sinds 2014 wordt gevolgd. Het doel van de handhavingstrategie is op een adequate en uniforme wijze sanctionerend op te treden. Er zijn drie categorieën van overtredingen, gerangschikt van zwaar en middelzwaar naar licht:

1. Bij overtredingen van categorie 1 is sprake van een onmiddellijke dreiging van een zwaar ongeval. Er is dus een ernstig gevaar voor de werknemers en/of directe omgeving van het bedrijf. De categorie 1 overtredingen, geconstateerd in 2017, staan beschreven in paragraaf 4.6.
2. Bij categorie 2 overtredingen is er geen sprake van onmiddellijke dreiging voor de veiligheid van werknemers en/of directe omgeving; wel is vastgesteld dat het bedrijf onvoldoende maatregelen heeft getroffen. Enkele algemene voorbeelden van categorie 2 overtredingen zijn:
  - Een vlamdover is sinds de ingebruikname niet geïnspecteerd. Volgens de manual moet de vlamdover periodiek worden onderhouden.
  - Een procedure Brzo-audits waarin het bedrijf aangeeft periodiek audits uit te voeren wordt niet opgevolgd. De audit is of niet uitgevoerd of is onvoldoende gericht op het functioneren van het veiligheidsbeheerssysteem.
  - De vulgraden van de tanks die steekproefsgewijs zijn getoetst, komen niet overeen met de uitgangspunten uit de risicoanalyse.
3. Overtredingen in categorie 3 (zeer geringe dreiging) betreffen lichtere tekortkomingen, waarvoor een lichtere sanctie met een redelijke hersteltermijn wordt opgelegd. Ook hier is geen sprake van onmiddellijke dreiging voor de veiligheid van werknemers of directe omgeving. Enkele algemene voorbeelden van categorie 3 overtredingen zijn:
  - De identificatie van de gevaren en beoordeling van de risico's tijdens uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden zijn onvoldoende beschreven.
  - Effectiviteit van bepaalde maatregelen is niet goed beschreven.
  - Brandwerende deuren buiten productiezone sluiten onvoldoende.

Afhankelijk van de ernst van de overtreding wordt een passend vervolgtraject ingezet. Bij categorie 2 en - 3 overtredingen wordt het bedrijf middels een hersteltermijn in de gelegenheid gesteld de overtreding ongedaan te maken of te herstellen. Dan zal handhaving achterwege blijven. Is dit niet het geval of is de overtreding ernstig van aard, dan worden er handhavingsinstrumenten ingezet. Het inspectieteam bepaalt, afhankelijk van de aard en de ernst van de geconstateerde overtredingen en de naleefgeschiedenis van het bedrijf, welke sancties uit de handhavingstrategie worden ingezet.

Afhankelijk van het onderwerp van de overtreding en de wettelijke mogelijkheden die het bevoegd gezag ter beschikking heeft, bepaalt het inspectieteam welke toezichthouder de handhaving inzet. Het Wabo bevoegd gezag en Inspectie SZW hebben juridisch gezien de meeste mogelijkheden om handhavend op te treden. Per overtreding kunnen meerdere instrumenten worden ingezet. Bij categorie 1 overtredingen wordt direct ingegrepen om de overtreding te beëindigen. Er kan desgewenst met bestuursrecht, strafrecht of een combinatie van beiden worden gehandhaafd.

Na afloop van de gestelde hersteltermijn wordt een hercontrole uitgevoerd om te controleren of de overtreding is opgeheven. Indien dit niet zo is worden extra maatregelen getroffen om dit alsnog te realiseren. Bijvoorbeeld door de inzet van zwaardere sancties.

---

³ De landelijke handhavingstrategie is te vinden op <https://brzoplus.nl/brzo/producten-brzo/publicaties-brzo/>

Hoofdstuk 3

3. Algemene gegevens en inspecties

In dit hoofdstuk staan de algemene gegevens over het aantal Brzo-bedrijven en de branche-indeling. Vanaf dit jaar bevat deze monitor ook gegevens over de Brzo-bedrijven die vallen onder het toezicht van SodM, onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Er is een paragraaf over de aantallen inspecties per regio. Daarnaast is de deelname van de toezichthouders aan de routinematige Brzo-inspecties uit het inspectieprogramma van 2017 opgenomen.

3.1 Aantal actieve Brzo-bedrijven

De aard en de hoeveelheid gevaarlijke stoffen bepalen of een bedrijf onder de werkingssfeer van het Brzo 2015 valt en of het een hogedrempel- of lagedrempelbedrijf is. Door wijzigingen in de bedrijfsvoering kan de capaciteit onder of boven de drempelwaarde(n) komen te vallen. Daarnaast kan de oprichting van bedrijven en bedrijven die stoppen, bijdragen aan fluctuaties in de aantallen. Bedrijven in oprichting of bedrijven die in de loop van 2017 stopten met Brzo-gerelateerde activiteiten zijn niet in de monitor meegenomen.

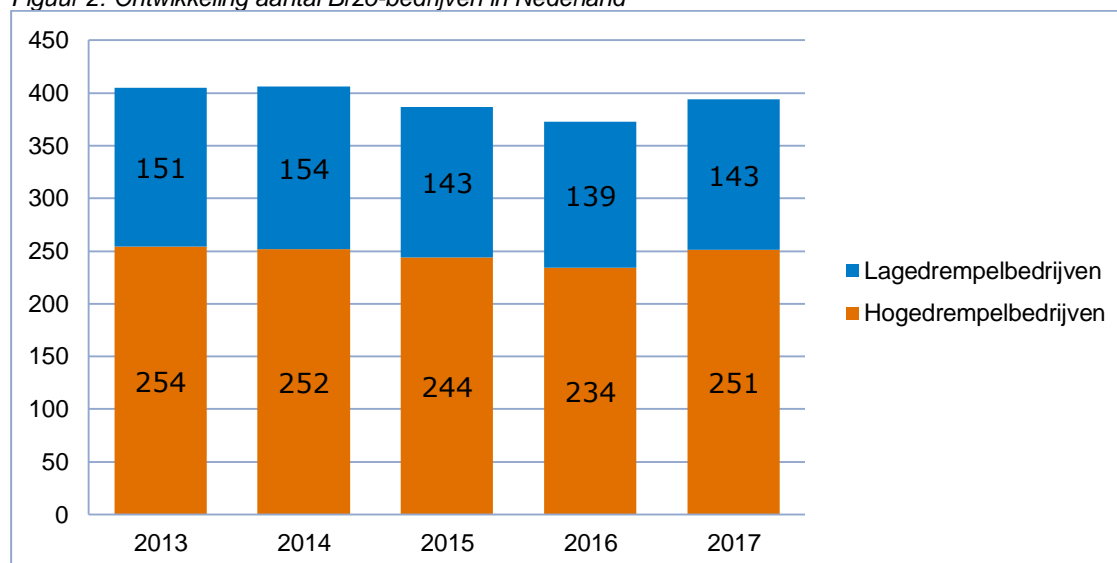
In tabel 1 wordt het totaal aantal actieve Brzo-bedrijven, uitgesplitst in hogedrempel- en lagedrempelbedrijven weergegeven. Ook zijn de aantallen uit meerdere jaren met elkaar vergeleken.

Tabel 1: Aantal Brzo-bedrijven in Nederland ten opzichte van de voorgaande jaren

Aantal bedrijven	2013	2014	2015	2016	2017
Hogedrempelbedrijven	254	252	244	234	251
Lagedrempelbedrijven	151	154	143	139	143
Totaal	405	406	387	373	394

Tabel 1 en figuur 2 laten een lichte toename zien van het aantal hogedrempelbedrijven in vergelijking met 2016. Deze toename komt onder andere doordat in deze monitor nu ook de Brzo-bedrijven zijn opgenomen die onder het toezicht van SodM vallen. Het betreft zeven bedrijven waarvan zes hogedrempel- en één lagedrempelbedrijf.

Figuur 2: Ontwikkeling aantal Brzo-bedrijven in Nederland

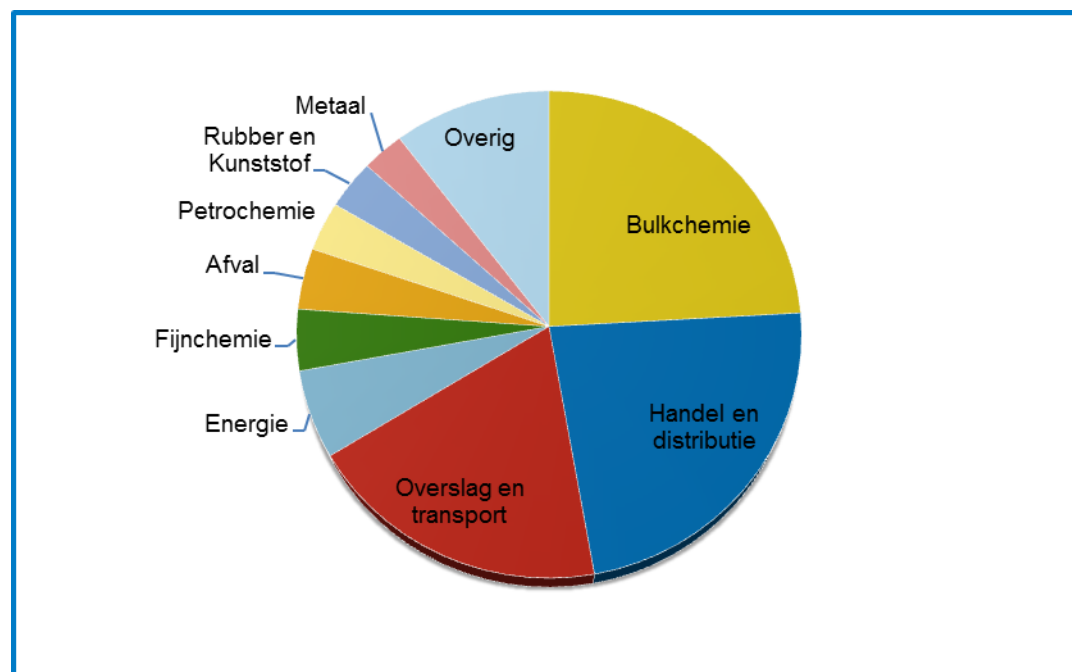
3.2 Geografische verdeling van de Brzo-bedrijven en verdeling over de branches

Tabel 2 geeft de verdeling van de Brzo-bedrijven over de Brzo-regio's weer en de aard van de voornaamste activiteiten bij deze bedrijven. Dit laatste is gebaseerd op de codering van Major Accident Reporting System (MARS) van het Europese systeem voor het melden van grote incidenten (eMARS). In deze monitor worden groepen van bedrijven die dezelfde aard van bedrijvigheid hebben, omschreven als branches. De Brzo-bedrijven die onder het toezicht van SodM vallen, veelal gasopslag locaties, zijn geografisch verspreid over Nederland. Deze zijn gelegen in de provincies Groningen, Drenthe, Overijssel en Noord-Holland.

Tabel 2: Aantal actieve Brzo-bedrijven in 2017 met indeling naar branche en regio⁴

Regio	Totaal	Bulkchemie	Handel en distributie	Overslag en transport	Energie	Fijnchemie	Afval	Petrochemie	Rubber en Kunststof	Metaal	Overig
Limburg	33	8	0	9	2	0	1	1	5	1	6
Noord-Brabant	69	15	13	10	0	6	5	2	3	4	11
Zuid-Holland/Zeeland	138	39	57	12	3	4	3	6	4	1	9
Gelderland/Overijssel	49	10	3	16	3	2	2	3	0	1	9
Groningen/Drenthe/Friesland	43	12	1	15	6	1	1	1	1	1	4
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	55	11	17	13	2	3	4	0	0	3	2
Staatstoezicht op de Mijnen	7	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0
Totaal regio's	394	95	91	75	23	16	16	13	13	11	41

Figuur 3a: Verhoudingen Brzo-bedrijven met landelijke indeling naar bedrijvigheid in 2017

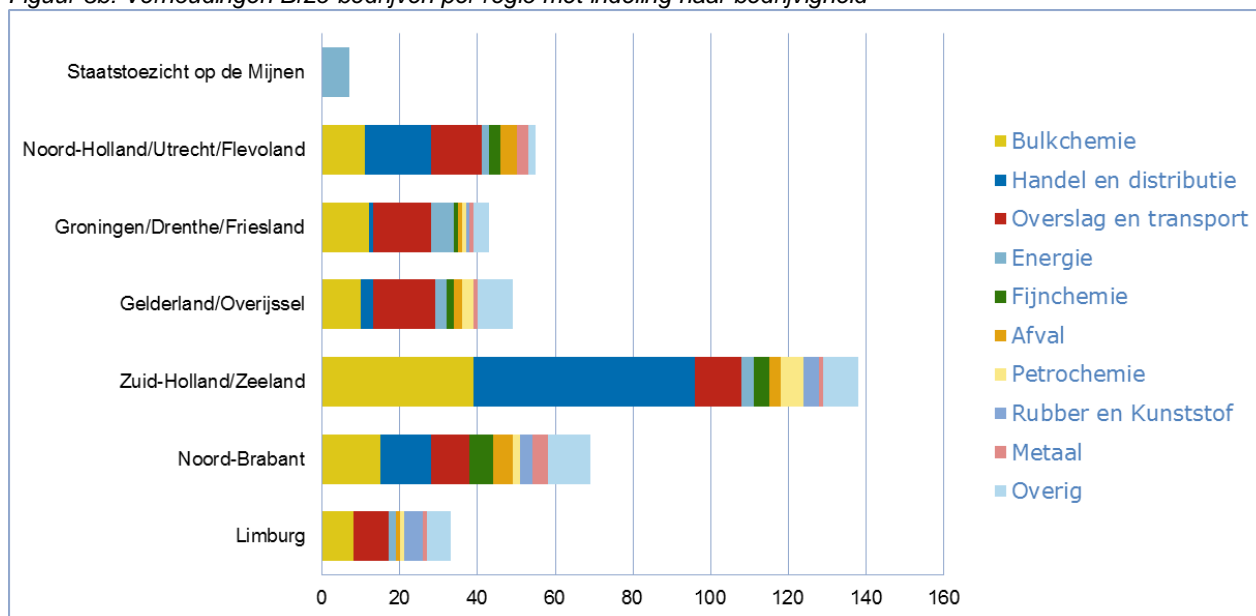

⁴ Onder categorie Overig staan onder andere de volgende bedrijfstakken: Keramiek, Elektronica, Landbouw, Farmaceutische Industrie, Onderzoek en Onderwijs, Voedselindustrie en Houtbewerking.

Tabel 2 en figuur 3a laten zien dat er grote verschillen zijn in omvang van de branches. Dit varieert van 11 bedrijven in de branche Metaal tot 95 bedrijven in de branche Bulkchemie. Het aantal Brzo-bedrijven in de branche Energie is in vergelijking met het aantal in 2016 met 65% gestegen. Dit komt omdat de Brzo-bedrijven die onder het toezicht van SodM vallen voor het eerst in deze monitor zijn meegenomen. Ook in de branche Overslag en Transport is het aantal bedrijven gestegen. Voor de andere branches is het aantal bedrijven min of meer gelijk gebleven.

Figuur 3b: Verhoudingen Brzo-bedrijven per regio met indeling naar bedrijvigheid

In figuur 3b is te zien dat in de regio Zuid-Holland/Zeeland de meeste Brzo-bedrijven zijn gevestigd. Daarnaast zien we dat de Brzo-bedrijven binnen de branches geografisch ongelijkmatig over de regio's verdeeld zijn. In Noord-Holland/Utrecht/Flevoland behoren de meeste bedrijven tot de branches Bulkchemie, Handel & distributie en Overslag & transport. In Groningen/Friesland/Drenthe zijn overwegend Bulkchemie en Overslag & transport aanwezig. In Gelderland/Overijssel overheerst Overslag & transport. In de regio Zuid-Holland/Zeeland is meer dan de helft van het totaal aantal Brzo-bedrijven uit de branche Handel & distributie gevestigd. De SodM-bedrijven vallen alle onder de branche Energie.

3.3 Aantal geïnspecteerde bedrijven

In paragraaf 2.1 is in hoofdlijnen beschreven hoe de keuze tot het aantal te inspecteren bedrijven tot stand komt. De keuze om wel of niet te inspecteren en welke inspectiedienst aan de inspectie deelneemt, wordt bepaald op basis van aanwijzing van het bedrijf (hoge- of lagedrempelbedrijf), de risico's van het bedrijf, het naleefgedrag van voorgaande jaren en de gemaakte keuzes door de inspectiediensten.

In tabel 3 staat bij hoeveel van het totaal aantal Brzo-bedrijven er minimaal één Brzo-inspectie in 2017 is uitgevoerd. Er is een uitsplitsing per Brzo-regio gemaakt. Daarnaast geeft de tabel voor de hogedrempel- en lagedrempelbedrijven afzonderlijk het aantal en voor de hogedrempelbedrijven ook het percentage geïnspecteerde Brzo-bedrijven weer. Daarbij is ook aangegeven bij hoeveel van de Brzo-bedrijven er geen Brzo-inspectie is uitgevoerd. Verder geeft de tabel het aantal lagedrempelbedrijven weer waar conform Brzo 2015 in de periode 2015-2017 minimaal één keer is geïnspecteerd.

Tabel 3: Aantal hogedrempelbedrijven en lagedrempelbedrijven per Brzo-regio en percentage geïnspecteerde bedrijven per regio

Regio	Hogedrempelbedrijven				Lagedrempelbedrijven				Totaal aantal bedrijven
	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven	% geïnspecteerde bedrijven	Aantal niet-geïnspecteerde bedrijven	Aantal lbedrijven	Aantal in 2017 geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven minimaal 1x per 3 jaar geïnspecteerd	Aantal niet-geïnspecteerde bedrijven in periode 2015-2017	
Limburg	22	22	100%	0	11	4	11	0	33
Noord-Brabant	41	41	100%	0	28	28	28	0	69
Zuid-Holland/Zeeland	104	104	100%	0	34	33	34	0	138
Gelderland/ Overijssel	27	27	100%	0	22	21	22	0	49
Groningen/Drenthe/Friesland	22	22	100%	0	21	17	21	0	43
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	29	28	97%	1	26	22	22	0	55
Staatstoezicht op de Mijnen	6	6	100%	0	1	1	1	0	7
Totaal	251	250	99%	1	143	126	139	0	394

In 2017 zijn bij 376 van de in totaal 394 Brzo-bedrijven inspecties uitgevoerd. Van de 394 Brzo-bedrijven vallen 251 bedrijven in de categorie hogedrempelbedrijf en 143 in de categorie lagedrempelbedrijf. Van het totale aantal bedrijven is in 2017 95% geïnspecteerd.

Inspecties hogedrempelbedrijven

De hogedrempelbedrijven moeten jaarlijks geïnspecteerd worden tenzij het bevoegd gezag op grond van een systematische evaluatie van de gevaren het inspectieprogramma aanpast. In alle regio's zijn de hogedrempelbedrijven in 2017 geïnspecteerd. In de regio Noord-Holland/Utrecht/Flevoland is één hogedrempelbedrijf niet geïnspecteerd. De reden hiervan is dat volgens het toezichtmodel (zie uitleg in paragraaf 2.1) er bij dit bedrijf sprake is van een laag risico van de activiteiten voor de omgeving. Op basis van risicogericht toezicht wordt dit bedrijf daarom eens per twee jaar geïnspecteerd.

Inspecties lagedrempelbedrijven

Lagedrempelbedrijven moeten wettelijk minimaal eens per drie jaar worden geïnspecteerd. Voor alle 143 lagedrempelbedrijven is in 2017 aan deze wettelijke verplichting voldaan. Vier van de 143 lagedrempelbedrijven zijn korter dan drie jaar Brzo-plichtig.

3.4 Aantal routinematige en niet-routinematige inspecties per regio en per toezichthouder

In 2017 zijn 511 Brzo-inspecties uitgevoerd. Bij een aantal bedrijven zijn dus meerdere inspecties uitgevoerd. Van de 511 inspecties waren er 383 routinematige inspecties en 128 niet-routinematige inspecties. Deze aantallen zijn exclusief de uitgevoerde hercontroles. Voor een toelichting zie paragraaf 2.2.2.

In tabel 4a is per regio te zien hoeveel routinematige en niet-routinematige inspecties er zijn uitgevoerd.

Tabel 4a: Aantal uitgevoerde inspecties per regio, met een onderverdeling naar routinematige en niet-routinematige inspecties

Regio	Totaal	Aantal routinematige inspecties	Aantal niet-routinematige inspecties
Limburg	32	24	8
Noord-Brabant	125	69	56
Zuid-Holland/Zeeland	182	134	48
Gelderland/Overijssel	61	49	12
Groningen/Drenthe/Friesland	43	43	0
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	61	58	3
Staatstoezicht op de Mijnen	7	6	1
Totaal	511	383	128

In tabel 4b en figuur 4 is te zien welke toezichthouders per regio hebben deelgenomen aan de routinematige inspecties. In het samenwerkingsverband BRZO+ is het uitgangspunt dat de routinematige inspecties door de toezichthouders gezamenlijk worden uitgevoerd.

Tabel 4b: Percentage deelname per toezichthouder aan de routinematige inspecties per regio

Regio	Aantal routinematige inspecties	Deelname Wabo bevoegd gezag	Deelname ISZW	Deelname Veiligheidsregio	Deelname Waterkwaliteitsbeheerder
Limburg	24	95%	54%	100%	9%
Noord-Brabant	69	100%	61%	97%	19%
Zuid-Holland/Zeeland	134	100%	59%	84%	23%
Gelderland/Overijssel	49	100%	63%	100%	15%
Groningen/Drenthe/Friesland	43	100%	79%	100%	21%
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	58	95%	62%	91%	26%
Staatstoezicht op de Mijnen	6	100% ⁶	100% ⁵	100%	33%
Totaal	383	99%	63%	92%	21%

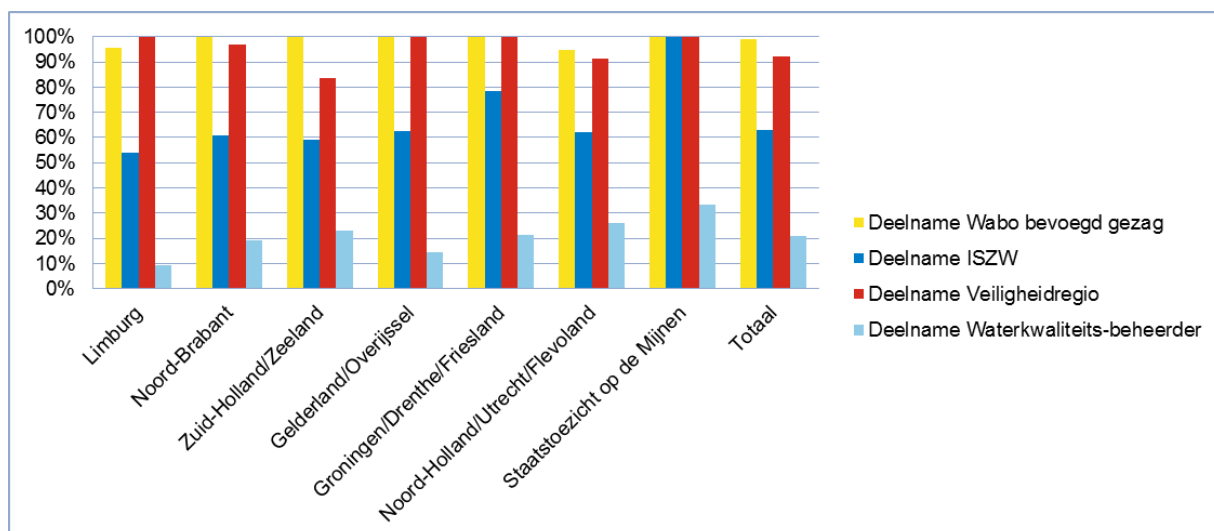
⁵ Voor deze bedrijven is SodM aangewezen als toezichthouder voor de Wabo en mede aangewezen als toezichthouder voor de Arbowet. Dat betekent dat SodM bij deze bedrijven zowel op externe veiligheid als arbeidsveiligheid inspecteert.

Het Wabo bevoegd gezag is bij bijna alle routinematige inspecties aanwezig geweest. De deelname van de Inspectie SZW zit per regio tussen de 54% en 79% en de deelname van de veiligheidsregio's zit tussen de 84% en 100%.

Inspectie SZW combineert een risicoanalyse op naleving van wet- en regelgeving per branche met de capaciteit en beschikbaarheid van haar inspecteurs. Deze analyse bepaalt de hoeveelheid inspecties en bij welke bedrijven Inspectie SZW zal inspecteren. Toezicht wordt vooral daar ingezet waar knelpunten verwacht worden en het verwachte effect het grootst is. Deze risicogerichte aanpak kan, regionaal, tot een verschil leiden in het aantal Brzo-inspecties waar ISZW aan deelneemt. Verder zijn inspecteurs van de Inspectie SZW, buitengewoon opsporingsambtenaar waardoor zij de mogelijkheid hebben om overtredingen via het strafrecht aan te pakken en hebben zij een rol in het verrichten van incidentonderzoek bij Brzo-bedrijven. Dit staat soms op gespannen voet met geplande activiteiten in het kader van het uitvoeren van Brzo-inspecties.

De waterkwaliteitsbeheerder inspecteert op basis van de aanwezigheid van risico's ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Als een bedrijf geen risico vormt voor oppervlaktewater, neemt de waterkwaliteitsbeheerder niet deel aan de Brzo-inspectie bij dat bedrijf. Dit betekent dat de waterbeheerder ten opzichte van de overige toezichthouders minder Brzo-inspecties uitvoert, wat leidt tot een relatief laag deelnemingspercentage (gemiddeld 21% voor de routinematige inspecties).

Figuur 4: Verdeling van het percentage deelname bij uitgevoerde routinematige inspecties, per regio en per toezichthouder

3.5 Aantal aangekondigde en onaangekondigde inspecties per regio

Zowel de routinematige als de niet-routinematige inspecties worden in drie vormen uitgevoerd: de inspectie wordt aangekondigd bij het bedrijf, de inspectie wordt aangekondigd én kent daarnaast ook een onaangekondigd deel of de inspectie wordt in het geheel niet aangekondigd naar het bedrijf. Voor een toelichting over typen inspecties zie paragraaf 2.2.2.

Tabel 4c geeft een overzicht per regio van het aantal aangekondigde, aangekondigde met een onaangekondigd deel en geheel onaangekondigde inspecties.

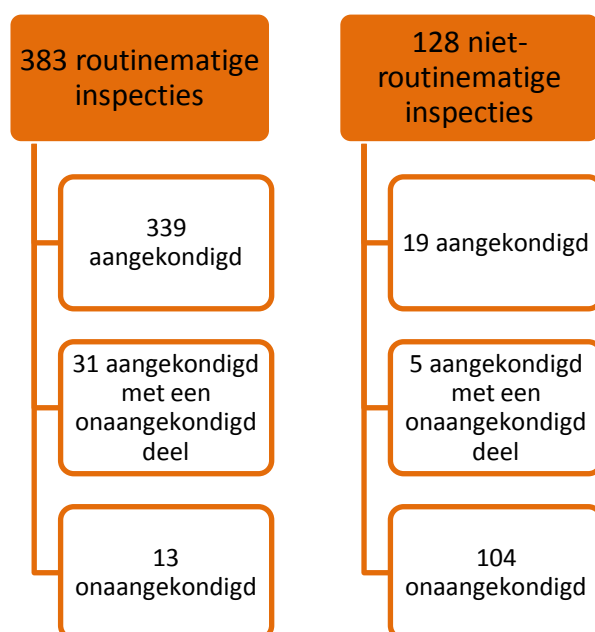
Tabel 4c: Aantal uitgevoerde inspecties uitgesplitst naar aangekondigd, aangekondigd met een onaangekondigd deel en onaangekondigd

Regio	Totaal	Aantal aangekondigde inspecties	Aantal aangekondigde inspecties met een onaangekondigd deel	Aantal onaangekondigde inspecties
Limburg	32	25	4	3
Noord-Brabant	125	59	10	56
Zuid-Holland/Zeeland	182	141	0	41
Gelderland/Overijssel	61	46	9	6
Groningen/Drenthe/Friesland	43	37	2	4
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	61	45	9	7
Staatstoezicht op de Mijnen	7	5	2	0
Totaal	511	358	36	117

In de regio Zuid-Holland/Zeeland zijn de meeste aangekondigde inspecties uitgevoerd (39%). De tabel laat zien dat de meeste onaangekondigde inspecties zijn uitgevoerd in Noord-Brabant. In deze regio heeft het provinciale bevoegd gezag opdracht gegeven om alle bedrijven aangekondigd én onaangekondigd te bezoeken.

In figuur 4a is een uitsplitsing gemaakt van de routinematige en niet-routinematige inspecties naar aangekondigde inspecties, aangekondigde met een onaangekondigd deel en onaangekondigde inspecties. De meeste aangekondigde inspecties zijn routinematig en de meeste onaangekondigde inspecties zijn niet-routinematig.

Figuur 4a: Uitsplitsing routinematige en niet-routinematige inspecties naar aangekondigde inspecties, aangekondigde inspecties met een onaangekondigd deel en onaangekondigde inspecties

Hoofdstuk 4

4. Naleving Brzo bedrijven

Dit hoofdstuk bevat informatie over het aantal, soort en ernst van de overtredingen die geconstateerd zijn bij de Brzo-bedrijven. Het betreft de resultaten van de inspecties voor zover deze in de GIR zijn geregistreerd.

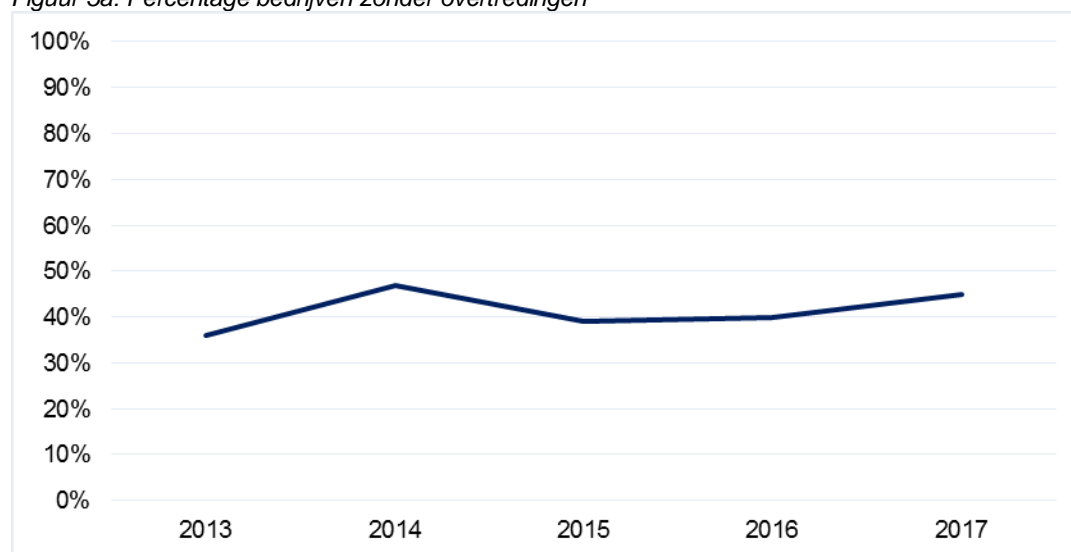
4.1 Naleving door de bedrijven

In 2017 is bij 45% van het totaal aantal geïnspecteerde Brzo-bedrijven geen overtreding geconstateerd. Van deze bedrijven is vastgesteld dat zij de regelgeving naleven op die onderdelen die tijdens de inspectie zijn gecontroleerd. Tabel 5 en figuur 5a geven het percentage bedrijven zonder overtredingen in 2017 weer, met daarnaast de percentages uit de monitor van de vier voorgaande jaren.

Tabel 5: Percentage bedrijven zonder overtredingen ten opzichte van voorgaande jaren

	2013	2014	2015	2016	2017
Bedrijven zonder overtredingen	36%	47%	39%	40%	45%

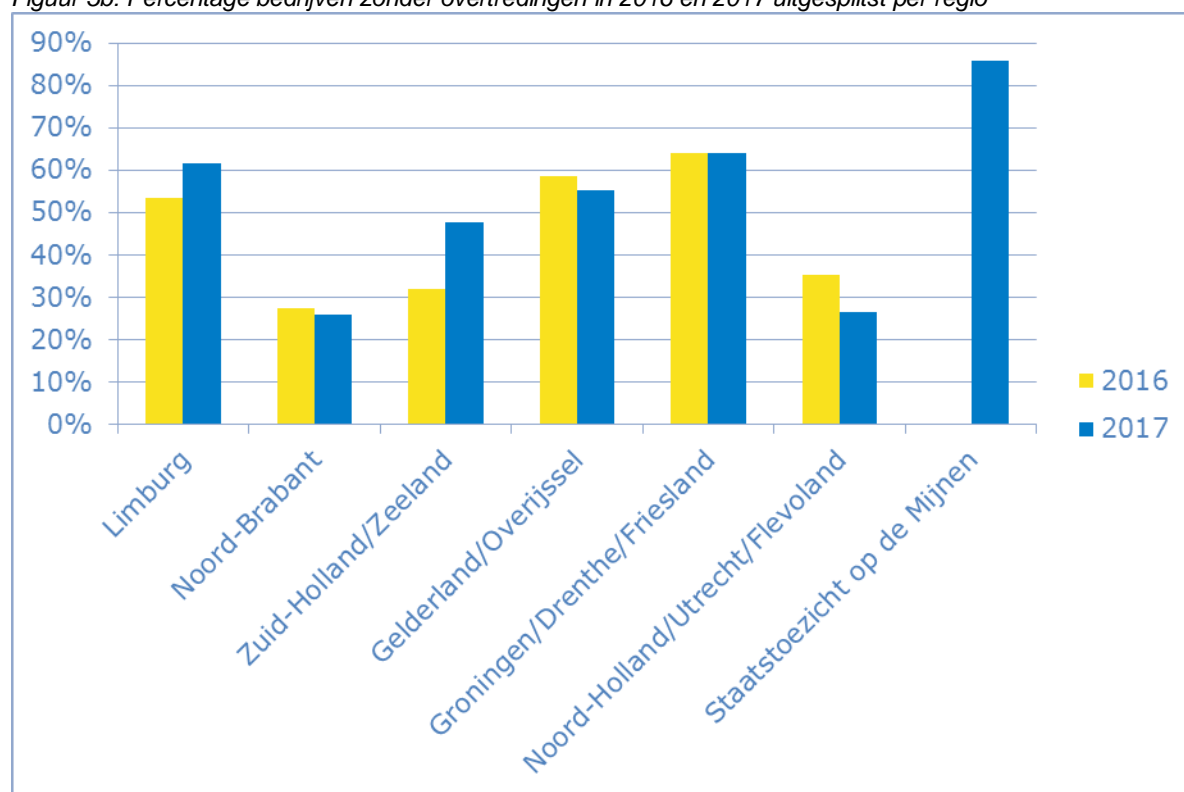
Figuur 5a: Percentage bedrijven zonder overtredingen

In figuur 5b staat het percentage bedrijven zonder overtredingen per regio uitgezet. Hierin worden de percentages uit 2017 vergeleken met die uit 2016.

Figuur 5b: Percentage bedrijven zonder overtredingen in 2016 en 2017 uitgesplitst per regio

Sinds 2015 is er sprake van een lichte stijging van het aantal bedrijven zonder overtredingen. In 2017 varieert het percentage bedrijven zonder overtredingen per regio tussen 24% en 64% (het laagste in Noord-Brabant en het hoogste in Groningen/Drenthe/Friesland). Van de bedrijven die onder SodM vallen hebben zes van de zeven bedrijven geen overtredingen in 2017.

4.2 Bedrijven met overtredingen

Van de 376 in 2017 geïnspecteerde Brzo-bedrijven hebben er 205 (55%) één of meer overtredingen. In tabel 6 is per regio aangegeven hoeveel bedrijven er geïnspecteerd zijn en bij hoeveel van deze bedrijven er een of meerdere overtredingen zijn geconstateerd, uitgesplitst in hogedrempel- en lagedrempelbedrijven. Ook staat het percentage bedrijven met overtredingen per regio aangegeven. Van het aantal geïnspecteerde hogedrempelbedrijven (250) heeft 56% overtredingen en van het aantal geïnspecteerde lagedrempelbedrijven (126) is dat 52%.

Tabel 6: Aantal geïnspecteerde bedrijven per regio en het aantal bedrijven waar overtredingen zijn geconstateerd, uitgesplitst in hogedrempel- en lagedrempelbedrijven, en het percentage bedrijven met overtredingen

Regio	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven met overtredingen		% bedrijven met overtreding
		hogedrempel	lagedrempel	
Limburg	26	8	2	38%
Noord-Brabant	69	31	20	74%
Zuid-Holland/Zeeland	137	57	15	53%
Gelderland/Overijssel	48	12	9	44%
Groningen/Drenthe/Friesland	39	10	4	36%
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	50	22	14	72%
Staatstoezicht op de Mijnen	7	0	1	14%
Totaal	376	140	65	55%

4.3 Indeling bedrijven naar ernst van de overtredingen

Wanneer tijdens een Brzo-inspectie een overtreding wordt vastgesteld, beoordeelt de toezichthouder de ernst van de overtreding. Dit gebeurt op basis van de richtlijnen uit de landelijke handhavingstrategie Brzo (zie ook paragraaf 2.4). Deze kent drie categorieën waarmee onderscheid wordt gemaakt naar ernst van de overtredingen. De overtredingen worden daarbij ingedeeld in relatie tot de risico's op een zwaar ongeval en/of de escalatie van scenario's.

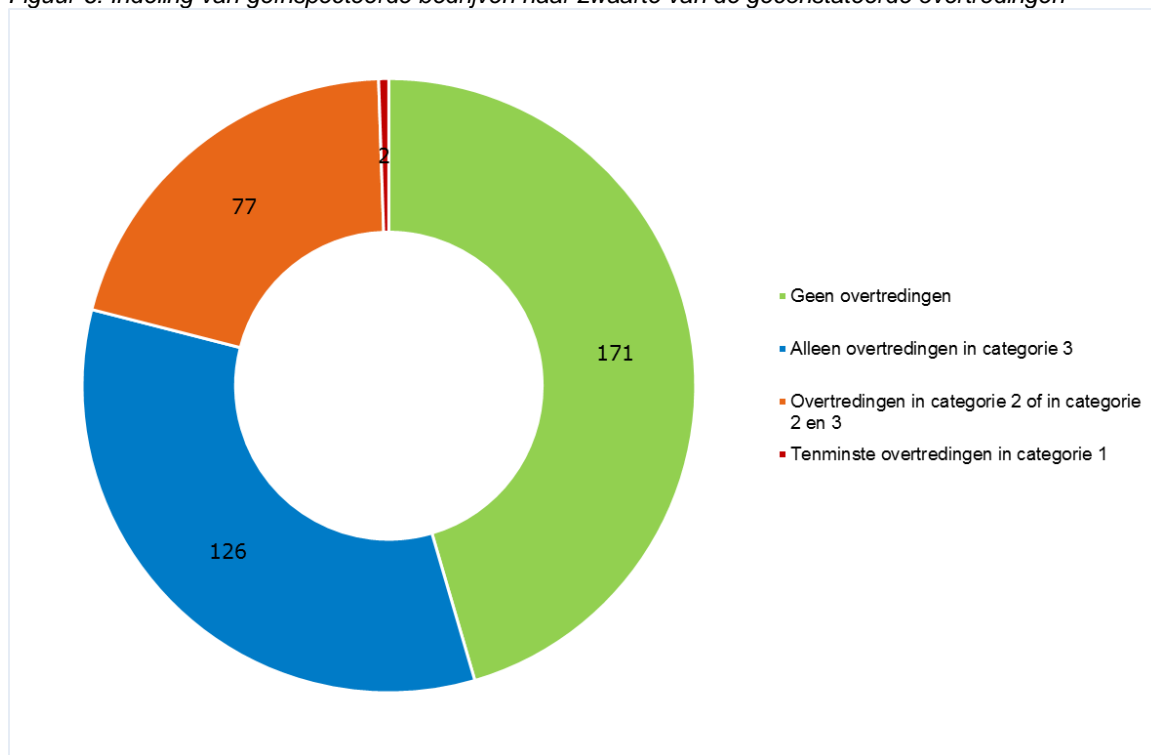
Het betreft de volgende drie categorieën:

1. Onmiddellijke dreiging zwaar ongeval
2. Geen onmiddellijke dreiging zwaar ongeval
3. Zeer geringe dreiging zwaar ongeval

De indeling van de overtredingen in categorieën is gestart in 2014. Vanaf dat jaar passen de inspectieteams de landelijke handhavingstrategie toe.

Figuur 6 geeft inzicht in de verdeling van de overtredingen over de bedrijven op basis van de ernst, aangevuld met de bedrijven waar bij de inspectie geen overtredingen zijn vastgesteld.

Figuur 6: Indeling van geïnspecteerde bedrijven naar zwaarte van de geconstateerde overtredingen

In 2017 zijn bij 45% van de bedrijven (171) geen overtredingen aangetroffen. Bij 34% van de geïnspecteerde bedrijven (126) zijn uitsluitend categorie 3 overtredingen geconstateerd. Dat betekent dat er bij in totaal 79% van de geïnspecteerde bedrijven geen of lichte overtredingen zijn geconstateerd.

Bij 21% van de geïnspecteerde bedrijven (77) zijn overtredingen van categorie 2 of categorie 2 én 3 geconstateerd. Bij minder dan 1% van de bedrijven (2) is tenminste 1 overtreding van categorie 1 geconstateerd.

4.4 Overtredingen in relatie tot de bedrijvigheid

In tabel 7 is per branche te zien hoeveel overtredingen er bij de Brzo-bedrijven zijn geconstateerd en in welke categorie.

Tabel 7: Aantal geïnspecteerde bedrijven en het totaal aan overtredingen per branche met een uitsplitsing naar ernst van de overtreding

Bedrijvigheid	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven met overtredingen	Totaal aantal overtredingen	Aantal overtredingen 2017 naar ernst		
				CAT 1	CAT 2	CAT 3
Bulkchemie	93	60	198	0	60	138
Handel en distributie	90	49	168	1	28	139
Overslag en transport	70	34	87	0	20	67
Afval	16	12	60	1	17	42
Energie	17	5	8	0	1	7
Rubber en Kunststof	12	2	2	0	0	2
Fijnchemie	16	12	36	0	11	25
Petrochemie	13	5	16	0	5	11
Metaal	10	6	27	0	5	22
Overig	39	20	62	0	17	45
Totaal	376	205	664	2	164	498

De meeste overtredingen zijn geconstateerd in de branches Bulkchemie en Handel en distributie. In de branches Bulkchemie, Handel en Distributie, Afval, Fijnchemie en Metaal is het gemiddeld aantal overtredingen per bedrijf relatief hoog.

4.5 Aantal en ernst van de overtredingen

Volgens GIR zijn er in 2017 664 overtredingen geconstateerd. Hierin zijn overtredingen op ageing (zie paragraaf 4.8) meegeteld. De overtredingen in het kader van beoordeling van veiligheidsrapporten zijn niet in het totaal aantal overtredingen meegenomen omdat ze op andere wijze worden geregistreerd (zie verder paragraaf 4.9).

Tabel 8 geeft het aantal geconstateerde overtredingen weer per categorie over de jaren 2014, 2015, 2016 en 2017.

Tabel 8: Ernst van de overtredingen in 2017, vergeleken met voorgaande jaren⁶

Categorie	Aantal overtredingen			
	2014	2015	2016	2017
1: Onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	15	10	4	2
2: Geen onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	244	188	183	164
3: Zeer geringe dreiging zwaar ongeval	462	417	497	498
Totaal	721	615	684	664

Daarin is af te lezen dat het aantal categorie 1 overtredingen sinds 2014 is afgenomen. In 2017 is er ten opzichte van 2016 een lager percentage (van 27% naar 25%) categorie 2 overtredingen en een hoger percentage (van 72% naar 75%) categorie 3 overtredingen geconstateerd. De trend van verschuiving naar minder ernstige overtredingen zet zich sinds 2015 verder door. Lichte overtredingen vormen 75% van alle geconstateerde overtredingen.

Uit de nadere analyse blijkt dat er geen significant verschil is op het aantal geconstateerde overtredingen tussen aangekondigde en onaangekondigde inspecties.

4.6 Categorie 1 overtredingen

De twee categorie 1 overtredingen zijn geconstateerd bij twee bedrijven (minder dan 1% van de geïnspecteerde bedrijven) in de regio's Noord-Holland/Utrecht/Flevoland (één bedrijf) en Noord-Brabant (één bedrijf). De categorie 1 overtredingen zijn te vinden in de branches Handel & distributie en Afval. Dit zijn branches waarin relatief gezien veel overtredingen zijn geconstateerd. Beide overtredingen bevonden zich op het domein van arbeidsveiligheid.

⁶ Inclusief overtredingen uit 2016 van niet in GIR geregistreerde onaangekondigde inspecties

Bij de twee categorie 1 overtredingen is door de Inspectie SZW direct ingegrepen waardoor het gevaar is weggenomen. De Inspectie SZW maakt daarbij onderscheid in situaties waarbij er gewerkt wordt en situaties waarbij er op het moment van constateren niet gewerkt wordt. In het eerste geval volgt stillegging plus een bestuurlijke boete, of stillegging plus proces-verbaal (in overleg met het OM) opgelegd. In het tweede geval worden de werkzaamheden, de apparatuur, of (een deel van) het bedrijf preventief stilgelegd (zie ook paragraaf 2.4 en bijlage 3 van de monitor).

De overtredingen categorie 1 zijn geconstateerd op inspectieonderwerpen Maatregelen en ATEX (explosieveiligheid).

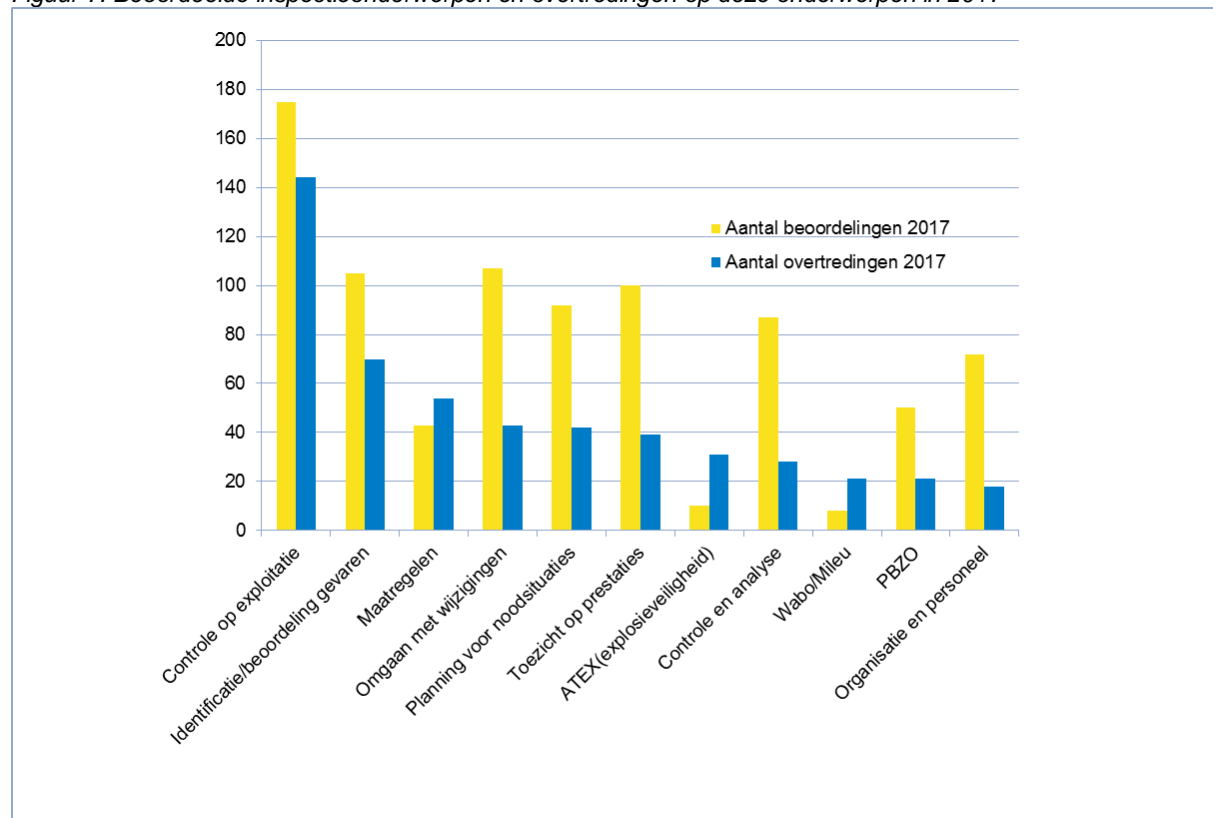
De aard van de categorie 1 overtredingen is als volgt:

- Tijdens (herstel)werkzaamheden aan een biogasafvoerleiding waren onvoldoende maatregelen getroffen tegen verstikking, bedwelmings, vergiftiging, brand en explosie. De werkzaamheden zijn stilgelegd.
- Uitvoeren van werkzaamheden aan tanks gevuld met brandbare vloeistoffen in een tankput met apparatuur die ongeschikt is voor gebruik in gezoneerd gebied explosieve atmosferen. De werkzaamheden met het ongeschikte apparaat (potentiële ontstekingsbron) zijn stilgelegd.

4.7 Overtredingen per inspectieonderwerp

Voorafgaande aan iedere inspectie kiest het inspectieteam een aantal inspectieonderwerpen waarop een bedrijf wordt beoordeeld (zie ook 2.2.3). Over deze onderwerpen (meestal elementen van het veiligheidsbeheerssysteem (VBS)) worden na inspectie “beoordelingen” in de GIR geregistreerd. In figuur 7 is een selectie van beoordeelde inspectieonderwerpen en overtredingen van deze onderwerpen weergegeven. Deze selectie betreft de inspectieonderwerpen waarop de meeste overtredingen zijn geconstateerd. In deze figuur zijn de beoordelingen en de overtredingen op het onderwerp ageing (zie paragraaf 2.2.5) niet meegenomen. De resultaten op ageing staan in paragraaf 4.8 beschreven.

Figuur 7: Beoordeelde inspectieonderwerpen en overtredingen op deze onderwerpen in 2017

In 2017 is, net als in de afgelopen jaren, het onderwerp controle op de exploitatie (VBS-iii) het meest beoordeeld. Op dit veelomvattende onderwerp zijn ook de meeste overtredingen geconstateerd. In relatie tot het aantal beoordelingen zijn de meeste overtredingen geconstateerd op de onderwerpen ATEX, Maatregelen en Wabo/Milieu. Op ATEX en Wabo/milieu zijn per beoordeling meerdere overtredingen geconstateerd. Relatief gezien zijn de minste overtredingen geconstateerd op de onderwerpen organisatie en personeel (VBS-i) en controle en analyse (VBS-vii). Voor een uitleg van de VBS elementen zie bijlage 1 van de monitor.

4.8 Resultaten project Ageing

Zoals in 2.2.5 toegelicht is in 2017 in de Brzo-inspecties extra aandacht besteed aan het onderwerp ageing. In algemene zin kan vastgesteld worden dat, met het behandelen van dit onderwerp, de algemene aandacht hiervoor bij de bedrijven is vergroot. Bij 283 inspecties (278 bedrijven) is dit onderwerp ook beoordeeld. Daarbij zijn 72 overtredingen bij 48 Brzo-bedrijven geconstateerd. De onderverdeling over de hoofdonderwerpen is weergegeven in tabel 9.

Tabel 9: Overtredingen op ageing uitgesplitst naar hoofdonderwerpen

Hoofdonderwerp	Aantal overtredingen
Ageing algemeen	33
Ageing Corrosie bij leidingen	24
Ageing Koel- en bluswaterleidingen	15
Totaal	72

Om een beter begrip hieraan te kunnen geven zijn de overtredingen per hoofdonderwerp nader uitgesplitst naar vier beheersaspecten van veroudering:

- 1) Beleid met betrekking tot verouderende installaties;
- 2) Inventarisatie van verouderende installaties;
- 3) Beheersing van verouderingsmechanismen van installaties;
- 4) Monitoring van de staat van verouderende installaties.

Bij 15 van de 72 overtredingen bleek een combinatie van tekortkomingen op meerdere beheersaspecten aan de orde te zijn. Zo kan een tekortkoming van het beleid met betrekking tot veroudering van installaties ook gepaard gaan met het ontbreken van een inventarisatie van die installaties. Een niet volledige inventarisatie kan leiden tot onvoldoende beheersing. Dergelijke combinaties zijn voor de indeling vereenvoudigd naar één overtreding met betrekking tot het eerst falende aspect.

Voor de drie hoofdonderwerpen is deze uitsplitsing naar falende beheersaspecten weergegeven in tabel 10.

Tabel 10: Verdeling overtredingen naar eerst falende beheersaspect

Aantal overtredingen verdeeld naar eerst falende beheersaspect	Ageing algemeen	Ageing Corrosie bij leidingen	Ageing Koel- en bluswaterleidingen
Beleid	17	1	1
Inventarisatie	9	5	2
Beheersing	7	18	11
Monitoring	0	0	1

Op grond van bovenstaande kan op hoofdlijnen geconcludeerd worden dat bedrijven met overtredingen vaak het onderwerp Ageing algemeen nog niet of niet volledig in hun (veiligheids)beleid hebben opgenomen. Hierbij zijn ook overtredingen geconstateerd met betrekking tot inventarisatie van verouderende installaties of de beheersing van veroudering.

Voor wat betreft corrosie onder isolatie / installatieleidingen ligt het merendeel (75%) van de overtredingen op gebreken ten aanzien van de beheersing (18 van de 24) van de integriteit van de verouderende installatie.

Datzelfde beeld is ook te zien bij de koel- en bluswaterleidingen, waarbij ook het grootste deel (73%) betrekking heeft op gebreken in de beheersing (11 van de 15). De lage score op monitoring is te begrijpen gelet op de bovenvermelde onderverdeling van de geconstateerde overtredingen. Dit aspect komt immers pas aan de orde als er sprake is van vastgesteld beleid, een volledige inventarisatie en goede beheersing van het hoofdonderwerp via het veiligheidsbeheerssysteem.

De verkregen toezichtinformatie zal in 2018 nader geanalyseerd worden en ook als input dienen om het vervolg van dit project verder vorm en inhoud te geven.

4.9 Resultaten volledigheidbeoordeling veiligheidsrapport

Zoals in 2.3 toegelicht is het veiligheidsrapport een uitgebreide beschrijving van alle relevante veiligheidsrisico's van bedrijfsactiviteiten. Afhankelijk van de status van de hogedrempelbedrijven in 2016 waren deze verplicht om een geactualiseerd veiligheidsrapport of de gewijzigde onderdelen daarvan in te dienen bij het Brzo-bevoegd gezag. De bevoegde gezagen van het Brzo beoordelen of het ingediende veiligheidsrapport volledig is.

Er werden in 2017 in totaal 132 volledigheidbeoordelingen afgerond. Dat betroffen veiligheidsrapporten die door hogedrempelbedrijven in 2015, 2016 en 2017 zijn ingediend. Als eerste stap is getoetst op compleetheit van ingezonden stukken. In de tweede stap worden deze veiligheidsrapporten op volledigheid beoordeeld. Van 115 bedrijven was het veiligheidsrapport volledig. 17 bedrijven bleken een onvolledig veiligheidsrapport te hebben ingediend. Bij negen van deze bedrijven was de overtreding dusdanig dat er aanleiding was om handhaving in te zetten. Op basis van beschikbare informatie op de peildatum 1 maart 2018 hebben drie bedrijven een nieuw en inmiddels volledig bevonden veiligheidsrapport ingeleverd.

Hoofdstuk 5

5. Handhaving door de toezichthouders

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de inzet van bestuurs- en strafrechtelijke handhavinginstrumenten bij Brzo-bedrijven in 2017.

5.1 Bestuursrechtelijke handhaving

In 2017 zijn naar aanleiding van de geconstateerde overtredingen verschillende bestuursrechtelijke handhavinginstrumenten ingezet.

Voor beide categorie 1 overtredingen is stillegging toegepast. Bij overtredingen van categorie 2 is het instrument eis ter naleving van Inspectie SZW het meest ingezet, in enkele gevallen last onder dwangsom en waarschuwing/waarschuwing brief. Bij categorie 3 overtredingen zijn het meest de instrumenten eis ter naleving en waarschuwing/waarschuwingbrief gebruikt. Last onder dwangsom is enkele keren ingezet. Andere handhavinginstrumenten zoals bestuursdwang, bestuurlijke boete of exploitatieverbod zijn op de overtredingen uit 2017 niet toegepast. Een overzicht van de in te zetten instrumenten volgens de Brzo handhavingstrategie staat in bijlage 3 van de monitor. Bij een aantal overtredingen is het (nog) niet tot het inzetten van een handhavinginstrument gekomen, bijvoorbeeld omdat deze meteen zijn opgeheven.

Het Wabo bevoegd gezag en Inspectie SZW traden net als in 2016 het meest op als handhavend toezichthouder. Veiligheidsregio's traden enkele keren op als handhavend toezichthouder omdat ze juridisch gezien beperkte mogelijkheden hebben om handhavend op te treden.

5.2 Strafrechtelijke handhaving

Naast de landelijke handhavingstrategie is voor de strafrechtelijke handhaving ook de *EU-Richtlijn 2008/99 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht* richtinggevend. Artikel 5 bepaalt: "De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de in de artikelen 3 en 4 bedoelde delicten strafbaar worden gesteld met doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties." Hiermee geeft de EU instructies voor de strafrechtelijke handhaving van bepaalde delicten. De Brzo-overtredingen zijn één van de categorieën waarvoor dit geldt.

Het Functioneel Parket (FP) van het Openbaar Ministerie geeft hier inhoud aan en richt zich binnen het thema Brzo op zaken waarin sprake is van een gebrekkige veiligheidscultuur of bewuste niet naleving. Op dit thema werken OM, Inspectie SZW, de zes Brzo-omgevingsdiensten en de ILT samen. Waar nodig stemmen genoemde diensten met elkaar af en wordt informatie gedeeld.

De beschikbare gegevens laten zien dat het FP 24 zaken heeft behandeld in 2017 waarbij het betreffende bedrijf het Brzo-besluit heeft overtreden. Deze strafrechtzaken kunnen ook hun oorsprong hebben in voorgaande jaren en zijn niet beperkt tot zaken naar aanleiding van de Brzo-inspecties maar ook bijvoorbeeld incidentenonderzoeken. In deze zaken werden de bedrijven verdacht van het overtreden van de zorgplichtbepaling (artikel 5 Brzo) of van onregelmatigheden met het in artikel 7 Brzo verplicht gestelde Preventiebeleid voor Zware Ongevallen (PBZO).

In tien zaken dient het FP nog een vervolgbeslissing te nemen. Een aantal andere zaken zijn inmiddels op zitting behandeld. De veroordelingen bestaan uit geldboetes variërend van EUR 75.000,- tot EUR 210.000,-. Deze laatst genoemde geldboete bestond uit een voorwaardelijk deel van EUR 70.000,- met een proeftijd van twee jaar. Drie zaken zijn geëindigd in vrijspraak. In twee daarvan is hoger beroep ingesteld. Twee zaken zijn afgedaan door middel van een transactie van respectievelijk EUR 50.000,- en EUR 5.000,-. Tot slot zijn drie zaken geseponeerd en is één zaak gevoegd bij een al bestaande strafzaak tegen de verdachte.

Hoofdstuk 6

6. Implementatie veiligheidsmaatregelen PGS 29 opslagtanks

Naar aanleiding van een explosie en grote brand eind 2005 op de Buncefield olieterminal in Engeland zijn de veiligheidsmaatregelen in Nederland voor opslagtanks in 2008 aangescherpt. Deze zijn vastgelegd in PGS 29:2008 'Richtlijn voor bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks'. De implementatie van de aangescherpte maatregelen is nog niet overal afgerond.

In 2013 constateerde ILT dat er sprake was van achterstanden in de implementatie van de PGS 29 maatregelen. Dit kwam ook naar voren uit het project tankopslagbedrijven van de Brzo toezichthouders. Over beide projecten is in de 'Staat van de veiligheid majeure risicobedrijven 2013' gerapporteerd. Het BRZO+ is daarop in samenwerking met de beleidsdepartementen en bedrijfsleven gestart met een programma om knelpunten bij de implementatie weg te nemen en een landelijk uniforme aanpak bij de verdere implementatie te realiseren.

Deze aanpak is bekrachtigd in de brief van 15 februari 2016 van de staatssecretaris van IenM. De brief geeft bedrijven die nog niet alle noodzakelijke maatregelen hebben getroffen inzicht in wat de komende jaren van hen verwacht wordt en welke implementatietermijnen daarbij moeten worden gehanteerd. De brief gaat ook in op hoe de afgestemde inzet vanuit de overheden er uit ziet langs de sporen: omgevingsvergunningen, bedrijfsbrandweer-aanwijzingen, toezicht en handhaving.

Voor de implementatie van de PGS 29 maatregelen in bestaande omgevingsvergunningen is een twee-fasen aanpak afgesproken. In fase 1 zijn in de vergunningen minimaal alle noodzakelijk geachte maatregelen opgenomen om urgente risico's voor de omgeving te voorkomen en/of te beheersen. Fase 1 is zo goed als afgerond.

Hiermee worden nog niet alle risico's voor werknemers weggenomen. Deze risico's zijn significant. Tijdens een eerder inspectieproject Petrochemie van Inspectie SZW gaf één op de vier bedrijven aan dat tanks in het verleden overvuld zijn geweest. De Inspectie SZW is daarom conform beleidsbrief gestart met inspecties gericht op de maatregelen tegen overvullen (tevens één van de hoofdaanbevelingen naar aanleiding van het Buncefield-ongeval). De voortgang van het actualisatieprogramma van de omgevingsvergunningen volgens de twee-fasen aanpak heeft vanwege de evidente werknemersbelangen geen opschortende werking op de uiterste implementatiedata voor bedrijven of de toezicht- en handhavinginzet van Inspectie SZW.

Inspectie SZW heeft op basis van eerdere toezichtprojecten en opgaven van het bevoegd gezag Wabo over o.a. de actualiteit van de omgevingsvergunningen (minimaal maatregelniveau PGS 29 2008, of recenter voorgeschreven) een risicoselectie van bedrijven gemaakt waar het maatregelniveau tegen overvullen nog niet op orde zou zijn.

Er zijn op deze wijze 31 bedrijven geselecteerd uit een totaal van circa 162 bedrijven met PGS 29 opslagtanks. Inspectie SZW heeft 28 van deze bedrijven geïnspecteerd op de maatregelen tegen overvullen. Bij twee hiervan bleken geen PGS 29 tanks (meer) aanwezig te zijn. De resterende drie bedrijven worden in 2018 geïnspecteerd.

Bij 10 van de 28 geïnspecteerde bedrijven bleken de maatregelen niet aanwezig of niet toereikend, waarop in alle gevallen handhaving is ingezet door Inspectie SZW om de volledige implementatie van maatregelen binnen redelijke termijnen af te dwingen. De overtredingen die bij de tien bedrijven zijn geconstateerd, zijn meegeteld in het totaal aantal overtredingen (zie paragraaf 4.5).

De oorspronkelijke weerstand of aarzeling bij deze bedrijven om alsnog de noodzakelijke maatregelen te treffen is grotendeels verdwenen. Inspectie SZW houdt rekening met de mogelijkheid dat in 2 á 3 gevallen het bedrijf nog in beroep gaat tegen de opgelegde eis tot naleving. Dit betreft dan één bedrijf

uit de petrochemie (met meerdere inrichtingen) en één bedrijf uit de sector handel en distributie. Bij de overige geïnspecteerde bedrijven waar handhaving is ingezet zijn de bezwaar en beroepstermijnen verlopen, waardoor de opgelegde eisen tot naleving definitief zijn geworden en naar verwachting volledig zullen worden opgevolgd door de betreffende bedrijven.

Ten aanzien van de maatregelen tegen overvullen kan dus voorzichtig geconcludeerd worden dat nagenoeg alle bedrijven met PGS 29 opslagtanks inmiddels van de noodzaak overtuigd zijn om deze maatregelen te treffen. Tijdens inspecties is vastgesteld dat de bedrijven de maatregelen ook al hebben geïmplementeerd of gaan implementeren. Behalve de resterende drie in 2018 te inspecteren bedrijven zal Inspectie SZW ook daarna steekproefsgewijs tijdens de reguliere Brzo inspecties controleren of de maatregelen binnen de voorgeschreven termijnen zijn geïmplementeerd. Waar nodig zal Inspectie SZW daarbij verzwaarde handhavinginstrumenten inzetten.

In december 2016 is onder verantwoordelijkheid van de PGS Programmaraad de nieuwe PGS 29:2016 versie 1.1 vastgesteld. Hierin is naast de verwerking van de beleidsbrief van de staatssecretaris, het Beleidskader bestrijding plasbrand in tankputten PGS 29 opgenomen. Dit beleidskader is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio's in afstemming met het bedrijfsleven en de Brzo-omgevingsdiensten. Met dit kader kan op geharmoniseerde wijze invulling worden gegeven aan het vaststellen van het benodigde voorzieningenniveau om tankputbrands scenario's te kunnen bestrijden. De voorzieningen moeten uiterlijk 31 december 2021 zijn gerealiseerd en geborgd in de omgevingsvergunningen.

In februari en april hebben er twee landelijke bijeenkomsten plaatsgevonden waarin de reikwijdte van het Beleidskader bestrijding plasbrand in tankputten PGS 29 aan het bedrijfsleven is toegelicht. Deze bijeenkomsten waren, in samenwerking met diverse brancheorganisaties, georganiseerd door de veiligheidsregio's en de Brzo-omgevingsdiensten.

Voor het indienen van de implementatieplannen door de bedrijven is onderscheid gemaakt in een fase waarin de ernstcategorie wordt bepaald en een fase waarin reëel en typerende plasbranden repressief dienen te worden aangepakt met stationaire, respectievelijk mobiele voorzieningen (de escalatiescenario's). In de eerste helft van 2017 is door 76 bedrijven een plan ingediend waarin het bedrijf aangeeft onder welke ernstcategorie zij vallen. Deze indeling door het bedrijf is beoordeeld door het Landelijk Expertise Centrum Brzo (LEC Brzo) en in het najaar van 2017 zijn de bedrijven door het Wabo bevoegd gezag op de hoogte gesteld van het resultaat van deze beoordeling. In de meeste gevallen kwam het LEC Brzo tot dezelfde ernstcategorie als het bedrijf. Bij zes bedrijven kwam het LEC Brzo tot afwijkend, strenger, oordeel. Van de 76 bedrijven hebben uiteindelijk 66 bedrijven een ernstcategorie van 1 uur en 10 bedrijven een ernstcategorie van 4 uur.

Eind van 2017 zijn vertegenwoordigers van de veiligheidsregio's en het bedrijfsleven om tafel gegaan om op een constructieve manier een document op te stellen waarin de benodigde informatie voor de escalatiescenario's is opgenomen. Dit document zal naar verwachting begin 2018 worden gepresenteerd aan het bedrijfsleven.

Voor de komende jaren ligt de focus van het Wabo bevoegd gezag op het volledig implementeren van de als BBT aangewezen PGS 29:2016 versie 1.1 (fase 2) in de omgevingsvergunningen en op het samen met de Brzo toezichtpartners toezien dat de implementatietermijnen die in de beleidsbrief en PGS 29 zijn opgenomen, worden gehaald.

Bijlage 1: Begrippen en afkortingen

ATEX-richtlijnen	ATEX is een Franse afkorting: ATmosphères EXplosibles. Volgens de ATEX-richtlijnen moeten bedrijven maatregelen nemen om gas- en stofexplosies te voorkomen en ervoor zorgen dat werknemers geen gevaar lopen.
BBT	Beste Beschikbare Technieken
Beoordeling (in het kader van de inspectie)	Bevindingen worden beoordeeld. Bij de beoordeling kunnen naar keuze van het inspectieteam de drie beoordelingsgrondslagen (gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd) worden gehanteerd. Op elke grondslag wordt de waardering met de vierpuntsschaal (goed, redelijk, matig of slecht) toegepast. De uitkomst van de beoordeling kan leiden tot het kenmerken van de bevinding als een overtreding of niet.
Beoordelingsgrondslagen	In de inspectiemethode worden drie beoordelingsgrondslagen onderscheiden: <ul style="list-style-type: none"> gedocumenteerd; er is sprake van een deugdelijke en volledige beschrijving: <ul style="list-style-type: none"> - deugdelijk: helder, inzichtelijk, goed leesbaar, actueel; - volledig: alle relevante aspecten zijn benoemd. geschikt (passend); technische onderdelen voldoen aan de stand van de veiligheidstechniek (voor zover dat redelijkerwijze verlangd kan worden) en zijn passend voor de aangetroffen situatie; geïmplementeerd; er wordt gewerkt zoals beschreven is. Er is sprake van een goed functionerende managementloop en verbeteractiviteiten op alle onderdelen zijn structureel en onlosmakelijk met de bedrijfsvoering verbonden. Gebaseerd op toelichting T12 'Uitwerking waarderingsschaal' van BRZO+
Bevoegd gezag	Bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
Brzo 2015	Besluit risico's zware ongevallen 2015
Brzo-bedrijf	Bedrijf dat onder de werkingssfeer van het Brzo 2015 valt.
BRZO+	BRZO+ is een samenwerkingsverband van Inspectie SZW, Brzo-omgevingsdiensten, Veiligheidsregio's, Waterbeheerders, ILT en OM. Het samenwerkingsverband BRZO+ regelt de uniforme en integrale aanpak van VTH-taken op het gebied van interne en externe veiligheid met als doel het voorkomen van zware ongevallen bij alle Brzo-bedrijven en bedrijven met een IPPC-categorie 4 installatie.
Close out meeting	Afsluitend overleg aan het einde van de inspectie waarin het inspectieteam aan het bedrijf verslag doet van de uitgevoerde inspectie. Bij dit overleg komt het verloop van de inspectie aan de orde, worden op hoofdlijnen de bevindingen teruggekoppeld en wordt, voor zover dat op dat moment al mogelijk is, al aangegeven wat de vervolgacties vanuit de afzonderlijke toezichthouders zullen zijn. Hierbij komen op zijn minst mogelijke handhavingszaken aan de orde. Van de eventuele handhavingszaken wordt daarbij aangegeven dat de terugkoppeling in deze fase nog niet volledig kan zijn.
FP	Functioneel Parket, een specialistisch, landelijk opererend onderdeel van het Openbaar Ministerie, dat zich toelegt op de bestrijding van complexe fraude en milieucriminaliteit.
Gevaarlijke stof	Onder deel 1 van bijlage I bij de Seveso-richtlijn vallende of in deel 2 van bijlage I bij de richtlijn opgenomen stof of mengsel
Gemeenschappelijke InspectieRuimte (GIR)	De Gemeenschappelijke InspectieRuimte (GIR) is een online inspectiedatabase waarmee inspectieteams gezamenlijk een inspectie kunnen voorbereiden, inspectieresultaten kunnen vastleggen en afronden met een gezamenlijk inspectierapport.
Hogedrempelbedrijf	Bedrijf waar gevaarlijke stoffen in hoeveelheden gelijk aan of groter dan de

	hoeveelheden, genoemd in de kolom 3 van deel 1 of kolom 3 van deel 2 van bijlage I bij de Seveso-richtlijn, aanwezig zijn of mogen zijn, in voorkomend geval gebruikmakend van de sommatieregel, bedoeld in aantekening 4 bij bijlage I bij de richtlijn.
Inspectierapport	Rapport van een inspectie waarin de informatie tot op een zodanig niveau is opgenomen dat het kan dienen als verslag van de inspectie onder andere ten behoeve van komende vervolg- en initiële inspecties bij het bedrijf. Het rapport dient tevens om het bedrijf te voorzien van informatie over het verloop van de inspectie en over de resultaten ervan in de zin van bevindingen en overtredingen en dient om aan te geven wat de voor het bedrijf eventuele vervolprocessen (zoals handhaving) zullen zijn.
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
Inspectieteam	De inspecties worden uitgevoerd door een team van inspecteurs, overwegend bestaande uit inspecteurs afkomstig van het Wabo bevoegd gezag, de Inspectie SZW en het bevoegd gezag Wet veiligheidsregio's.
ISZW	Inspectie SZW
Lagedrempelbedrijf	Bedrijf waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn of mogen zijn in hoeveelheden gelijk aan of groter dan de hoeveelheden, genoemd in kolom 2 van deel 1 of kolom 2 van deel 2 van bijlage I bij de Seveso-richtlijn, die evenwel niet gelijk zijn aan of niet groter zijn dan de hoeveelheden, genoemd in kolom 3 van deel 1 of in kolom 3 van deel 2 van bijlage I bij de richtlijn, in voorkomend geval gebruikmakend van de sommatieregel, bedoeld in aantekening 4 bij bijlage I bij de richtlijn.
Mars-codering	Major Accident Reporting System (MARS). Systeem van de Europese Commissie, in beheer bij het Joint Research Centre (Ispra, Italië). Hier wordt de ongevalsinformatie verzameld die conform de Seveso-richtlijn door de lidstaten verstrekt moet worden wanneer op hun grondgebied een ramp of zwaar ongeval plaatsvindt. Criteria voor een zwaar ongeval zijn opgenomen in bijlage VI van de Seveso-richtlijn.
NIM	Nieuwe Inspectiemethodiek
OM	Openbaar Ministerie
PGS 29	Richtlijn PGS 29 richt zich op de opslag van brandstoffen in bovengrondse verticale cilindrische tanks.
PV	Proces Verbaal, kan worden opgemaakt bij geconstateerde overtreding(en).
Rrzo	Regeling risico's zware ongevallen, geeft aanvullende regels op het Brzo 2015. In werking getreden op 4 maart 2016.
RWS	Rijkswaterstaat
SodM	Staatstoezicht op de Mijnen
Toezichthouder	Door het bevoegd gezag daartoe aangewezen personen, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onderdeel d, van de Arbeidsomstandighedenwet, of de op basis van artikel 61, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's aangewezen personen.
VBS	Veiligheidsbeheerssysteem dat dient ter uitvoering en ter vaststelling van het Preventiebeleid Zware Ongevallen.
VBS-elementen	Het VBS bestaat uit zeven elementen (VBS i t/m vii) en een onderdeel waarin de koppeling wordt beschreven tussen het algemene beheerssysteem, het VBS en het preventiebeleid (PBZO).
PBZO	Die onderdelen van het algemene beheerssysteem waartoe de organisatorische structuur, de verantwoordelijkheden, de gebruiken, de procedures, de procedés en de hulpmiddelen behoren welke het mogelijk maken het beleid ter voorkoming van zware ongevallen te bepalen en uit te voeren.
VBS-i	De organisatie en het personeel: de taken en verantwoordelijkheden van het personeel dat op alle organisatorische niveaus bij het beheersen van de gevaren van zware ongevallen wordt betrokken, samen met de maatregelen die werden genomen om het bewustzijn te doen toenemen dat voortdurende verbetering nodig is. Het onderkennen van de behoeften aan opleiding van dit personeel en het organiseren van die opleiding. De deelneming van het personeel en eventueel van de (onder) aannemers die in het bedrijf werken en die vanuit veiligheidsopzicht belangrijk zijn.

VBS-ii	De identificatie en beoordeling van de gevaren van zware ongevallen: aanneming en toepassing van procedures voor de systematische identificatie van de gevaren van zware ongevallen die zich bij normale of abnormale werking kunnen voordoen, in voorkomend geval met inbegrip van in onderaanneming verrichte activiteiten, alsook de beoordeling van de waarschijnlijkheid en de ernst van die ongevallen.
VBS-iii	De controle op de exploitatie: aanneming en toepassing van procedures en instructies voor veilige werking, ook met betrekking tot het onderhoud, van de installatie, de processen en de apparatuur, en voor het alarmbeheer en tijdelijke onderbrekingen; rekening houdend met de beschikbare informatie betreffende beste praktijken op het vlak van monitoring en controle met het oog op de vermindering van het risico op systeemfalen; beheer en controle van de risico's die samenhangen met verouderende apparatuur die geïnstalleerd is in het bedrijf en corrosie; inventarisatie van de apparatuur in het bedrijf, strategie en methodologie voor het houden van toezicht op en de controle van de staat van de apparatuur; passende follow-upmaatregelen en noodzakelijke tegenmaatregelen.
VBS-iv	De wijze waarop wordt gehandeld bij wijzigingen: aanneming en toepassing van procedures voor de planning van wijzigingen aan bestaande installaties of opslagplaatsen, dan wel voor het ontwerpen van een nieuw procedé of een nieuwe installatie of opslagplaats.
VBS-v	De planning voor noodsituaties: aanneming en toepassing van procedures om door een systematische analyse de voorzienbare noodsituaties te onderkennen en om de noodplannen voor dergelijke noodsituaties uit te werken, te beproeven en te toetsen, en om specifieke opleiding voor het betrokken personeel te verzorgen. Dergelijke opleiding wordt gegeven aan al het personeel dat in de installatie werkt, inclusief eventuele onderaannemers.
VBS-vi	Het toezicht op de prestaties: aanneming en toepassing van procedures voor een permanente beoordeling van de inachtneming van de doelstellingen die door de exploitant zijn bepaald als onderdeel van het preventiebeleid voor zware ongevallen en van het veiligheidsbeheerssysteem, en invoering van regelingen voor onderzoek en correctie bij niet-inachtneming. Tot deze procedures moet behoren het systeem voor de melding van zware ongevallen of bijna-ongevallen, met name die waarbij de beschermende maatregelen hebben gefaald, alsook het onderzoek daarnaar en de follow-up, een en ander op basis van de ervaringen uit het verleden. Tot de procedures kunnen ook prestatie-indicatoren behoren zoals veiligheidsprestatie-indicatoren (safety performance indicators, SPIs) en/of andere relevante indicatoren.
VBS-vii	Controle en analyse: aanneming en toepassing van procedures om het preventiebeleid voor zware ongevallen en de doeltreffendheid en de deugdelijkheid van het veiligheidsbeheerssysteem systematisch periodiek te beoordelen. De met documenten gestaafde analyse door de directie van de resultaten van het gevoerde beleid, van het veiligheidsbeheerssysteem en van de bijwerking daarvan, inclusief het overwegen en opnemen van noodzakelijke wijzigingen die door de controle en analyse aangegeven worden.
VR	Veiligheidsregio
Waarderingsschaal	De waarderingsschaal verbindt het oordeel goed, redelijk, matig of slecht aan de beoordelingsgrondslagen gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd. Voor technische zaken is er een andere waarderingsschaal dan voor organisatorische zaken.
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wvr	Wet veiligheidsregio's

Bijlage 2: Brzo 2015 en Rrzo

Doelstelling van het Brzo 2015 (Besluit risico's zware ongevallen) is het voorkomen en beheersen van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Het Brzo 2015 stelt eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland. Ook regelt het besluit de wijze waarop de overheid daarop moet toezien. In de Rrzo (Regeling risico's zware ongevallen) wordt de inhoud van het besluit verder uitgewerkt. Het Brzo 2015 integreert wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, omgevingsveiligheid en rampbestrijding in één juridisch kader.

Het Brzo 2015 implementeert de Europese Seveso III-richtlijn. In het Brzo 2015 wordt rechtstreeks verwezen naar de bijlagen van Seveso III richtlijn. Brzo 2015 is in juli 2015 in werking getreden. Met de wijzigingen is aangesloten bij de nieuwe systematiek voor het indelen, etiketteren en verpakken van stoffen en mengsels in Europa (CLP-verordening). Bovendien is het besluit vanwege de Seveso III-richtlijn aangepast op onderdelen als openbaarheid van informatie, inspecties en de uitwisseling van informatie met de Commissie.

Het doel van de Seveso III-richtlijn en het Brzo met bijbehorende regeling is:

- de preventie van zware ongevallen bij bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn;
- het milieu en de gezondheid en veiligheid van werknemers en de bevolking te beschermen tegen rampen en zware ongevallen;
- de gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu te beperken als zich een zwaar ongeval voordoet;
- lering trekken uit zware ongevallen;
- internationale uitwisseling van informatie over zware ongevallen die aanleiding kunnen geven tot verbeteringen van de uitvoering en eventueel tot aanpassing van de richtlijn.

De drempelwaarden voor de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen en mengsels (bijlage I van Seveso III-richtlijn) bepalen of een bedrijf onder het Brzo 2015 valt. Ook volgt uit de bijlage of het gaat om lage- of hogedrempelbedrijven:

- **Lagedrempelbedrijven:**
Bedrijven die alleen de lage drempelwaarde uit bijlage I van de richtlijn overschrijden worden als lagedrempelbedrijven aangemerkt. Deze bedrijven moeten alle maatregelen treffen die nodig zijn om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor mens en milieu te beperken, een Preventiebeleid Zware Ongevallen (PBZO) opstellen en voor de uitvoering en bepaling daarvan een veiligheidsbeheerssysteem (VBS) implementeren.
- **Hogedrempelbedrijven:**
Bedrijven die tevens de hoge drempelwaarde uit bijlage I van de richtlijn overschrijden worden aangemerkt als hogedrempelbedrijven. Deze bedrijven moeten, naast de verplichtingen voor de lagedrempelbedrijven, een veiligheidsrapport (VR) indienen, waarmee wordt aangetoond dat de preventie en de beheersing van de gevaren van zware ongevallen in orde zijn.

Bijlage 3: De handhavingsinstrumenten volgens handhavingsstrategie Brzo

De Brzo handhavingsstrategietabel met daarin opgenomen de categorieën overtredingen met sancties (handhavingsinstrumenten) en de handhavende toezichthouder.

Categorie	Sanctie	Sanctie na hercontrole	Toezichthouder
1. Onmiddellijke dreiging	Stillegging (art. 28 Arbowet) + proces verbaal	Bij negeren PV ⁷ (misdrijf), eventueel bestuursdwang en eventueel inschakelen FP ⁸	Inspectie SZW
	Bestuursdwang (art. 122 Provinciewet, art. 125 Gemeentewet, art. 48 en art. 63 Wvr) + aangifte	N.v.t.	Wabo BG/VR
2. Geen onmiddellijke dreiging	Exploitatieverbod onder last onder dwangsom + proces-verbaal	Bij negeren: verbeuren dwangsom bestuursdwang en eventueel inschakelen FP	Inspectie SZW
	Bestuurlijke boete + zo nodig last onder dwangsom (of bestuursdwang)	verhoogde boete verbeuren dwangsom bestuursdwang inschakelen FP	Inspectie SZW
	Eis ter naleving (art. 27 Arbowet) of waarschuwing	Bestuurlijke boete en zo nodig dwangsom (of bestuursdwang)	Inspectie SZW
	Dwangsom	Inning en/of verhogen dwangsom + PV	Wabo BG/VR
3. Zeer geringe dreiging	Waarschuwingsbrief	Dwangsom	Wabo BG/VR
	Waarschuwingsbrief of eis, art. 27 Arbowet	Boeterapport	Inspectie SZW

Bron: Landelijke Brzo handhavingsstrategie

⁷ PV is Proces Verbaal

⁸ FP is Functioneel Parket

Colofon

Bureau BRZO+

www.brzoplus.nl
BureauBRZO@rws.nl

Rijswijk, 2018